

KONJUNKTUR TENDENSENE

OKTOBER 1982

STATISTISK SENTRALBYRÅ Dronningensgate 16. Postboks 8131 Dep. Oslo1. Tlf. (02) 4138 20

INNHold

Konjunkturtendensene i utlandet

Sammenfatning
Tabellvedlegg
Diagramvedlegg

Konjunkturtendensene i Norge

Sammenfatning
Konjunkturbarometer
Industriproduksjon
Arbeidsmarked
Industriinvesteringer
Lagerutvikling
Konsumetterspørse1
Prisutvikling
Utenriksøkonomi
Tabellvedlegg
Diagramvedlegg

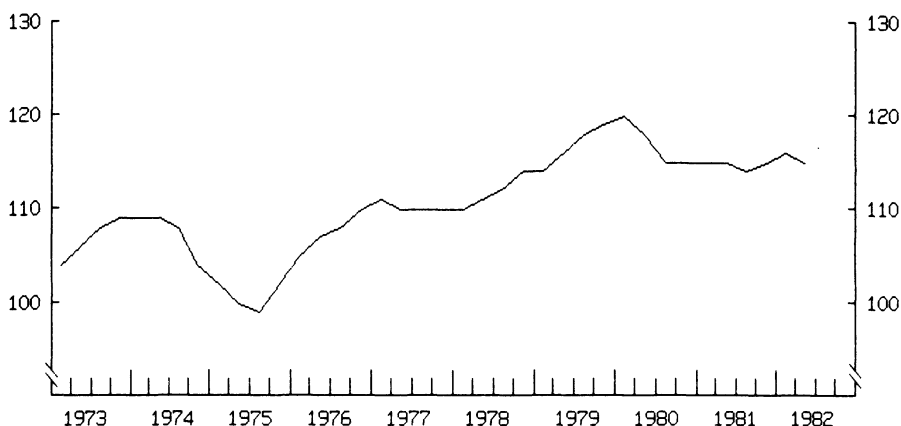
Særskilt vedlegg: Økonomiske analyser 82/2

I V e s t - E u r o p a har samlet produksjon og etterspørsel utviklet seg svakere enn ventet de siste månedene. Foreløpige nasjonalregnskapstall for annet kvartal og konjunkturindikatorer for de siste månedene viser jamt over stagnasjon eller tilbakegang. Av de store landene har Vest-Tyskland vist den svakeste utviklingen, og der er volumet av industriproduksjon og samlet etterspørsel klart lavere nå enn ved begynnelsen av sommeren. Total innenlandsk etterspørsel i Vest-Tyskland avtok fra første til annet kvartal, og synes fortsatt å være i nedgang. Industriens ordreserver er lavere enn noen gang siden 1979. Også volumet av eksporten er i tilbakegang, dog ikke så sterkt som volumet av importen. I Storbritannia, Frankrike og Italia synes aktivitetsnivået å endre seg lite. Den private konsumetterspørsel gir vekstimpulser i de tre landene, mens utenrikshandelen virker kontraktivt. Omslaget i lagerinvesteringer for landene i Vest-Europa synes nå mindre klart enn for noen måneder siden; i Storbritannia avtok lagrene igjen i annet kvartal, etter å ha økt for første gang på to år i kvartalet før. Antall arbeidsløse i Vest-Europa øker stadig, og den sesongkorrigerte arbeidsløsheten for EF-området var i juli 9,8 prosent, mot 8,2 prosent på samme tid året før. Stigningstakten i konsumprisene har fortsatt å avta i området. Reduksjonen har vært særlig sterk i Storbritannia og Frankrike, men for Frankrike må dette sees i sammenheng med pris- og lønnsstoppen som nå blir opphevet. I de landene som i sterkeste grad har fått kontroll over prisutviklingen, er stigningstakten for lønningene nå gjennomgående lavere enn for prisene. I valutamarkedet er det skjedd enkelte endringer; Svenske kroner er devaluert med 16 prosent, og finske mark er devaluert to ganger med tilsammen 10 prosent.

I U S A viste volumet av bruttonasjonalproduktet svak økning fra første til annet kvartal i år, mens volumet av industriproduksjonen bare har vist små endringer de siste månedene. Den sterke nedgangskonjunktoren som tok til i fjor høst synes dermed å ha stanset opp. Indeksen for ledende indikatorer økte i perioden fra april til juli, men avtok igjen i august. Det private konsum og et omslag i lagerinvesteringene gir vekstimpulser, mens volumet av bruttoinvesteringene, med unntak av bolig, fortsatt er i nedgang. Rentenivået har avtatt i USA den siste tiden. Selv om realrenten fortsatt er høy, gir dette håp om at nedgangen i volumet av investeringene etter hvert vil stanse opp. Tallet på arbeidsløse er stadig stigende, og den sesongkorrigerte arbeidsløshetsraten er nå over 10 prosent. Vekstraten for konsumprisene har avtatt sterkt det siste året. Konsumprisindeksen var i august 5,8 prosent over nivået ett år før, mens det tilsvarende tallet i august 1981 var 10,8 prosent.

I J a p a n økte volumet av bruttonasjonalproduktet med en sesongkorrigert årlig rate på 5,1 prosent fra første til annet kvartal i år. Økningen skyldtes en kraftig vekst i volumet av det private konsum. Volumet av private bruttoinvesteringer synes å være i nedgang, og eksporten viser stagnasjon. Volumet av industriproduksjonen har stagnert. Den sesongkorrigerte arbeidsløshetsraten sank fra juni til juli, og var da 2,4 prosent. I samme måned lå konsumprisindeksen bare 1,7 prosent over nivået ett år før.

Industriproduksjonen i Vest-Europa.
Sesongkorrigert. 1975=100

TABELLVEDLEGG FOR UTLANDET

Tabell 1. Storbritannia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1978=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 15/1-74 = 100
1 9 8 0					
Oktober	91,0	74	104,5	1 893	271,9
November	89,9	73	104,2	2 030	274,1
Desember	89,0	85	103,9	2 137	275,6
1 9 8 1					
Januar	88,3	91	108,1	2 209	277,3
Februar	89,3	83	106,1	2 281	279,8
Mars	88,8	112	105,7	2 354	284,0
April	89,0	84	104,5	2 421	292,2
Mai	88,6	84	104,1	2 486	294,1
Juni	90,3	94	105,3	2 539	295,8
Juli	89,7	93	104,7	2 590	297,1
August	89,9	86	105,7	2 643	299,3
September	90,7	86	105,9	2 692	301,0
Oktober	91,1	91	106,2	2 726	303,7
November	89,9	84	105,6	2 760	306,9
Desember	88,7	83	104,6	2 769	308,8
1 9 8 2					
Januar	88,3	86	107,0	2 812	310,6
Februar	89,6	87	106,1	2 818	310,7
Mars	89,6	87	106,6	2 822	313,4
April	88,9	92	105,9	2 850	319,7
Mai	89,6	87	105,8	2 872	322,0
Juni	88,1	78	106,6	2 911	322,9
Juli	89,0		107,6	2 926	323,0
August			109,2	2 987	323,1
September				3 037	

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 2. Vest-Tyskland, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1976=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1976=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1976=100
1 9 8 0					
Oktober	107	110,2	128	961	117,9
November	104	104,6	128	992	118,6
Desember	109	110,7	126	1 037	119,3
1 9 8 1					
Januar	105	106,0	126	1 060	120,3
Februar	108	106,4	132	1 098	121,2
Mars	107	103,4	125	1 143	122,0
April	108	112,7	124	1 176	122,8
Mai	107	104,6	125	1 226	123,3
Juni	107	105,8	121	1 262	123,9
Juli	106	102,9	123	1 319	124,4
August	107	101,8	127	1 366	124,8
September	109	106,2	123	1 424	125,4
Oktober	107	98,7	125	1 473	125,8
November	107	100,7	125	1 522	126,4
Desember	106	104,8	124	1 564	126,8
1 9 8 2					
Januar	106	103,0	122	1 599	127,9
Februar	104	94,9	124	1 649	128,2
Mars	108	99,4	123	1 703	128,4
April	106	95,1	120	1 753	129,0
Mai	105	98,6	118	1 801	129,8
Juni	105	100,1	115	1 845	131,1
Juli	102	100,6	114	1 868	131,4
August	103	99,3		1 908	131,2
September					131,7

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 3. Frankrike, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1970=100
1 9 8 0			
Oktober	131	1 442	259,9
November	129	1 476	261,7
Desember	133	1 515	264,0
1 9 8 1			
Januar	127	1 562	267,1
Februar	130	1 606	269,6
Mars	129	1 663	272,3
April	128	1 724	276,0
Mai	129	1 795	278,5
Juni	132	1 825	281,2
Juli	129	1 849	286,1
August	129	1 837	289,6
September	131	1 852	292,9
Oktober	131	1 877	296,5
November	131	1 896	299,2
Desember	133	1 902	301,0
1 9 8 2			
Januar	128	1 923	304,1
Februar	127	1 955	307,2
Mars	129	1 968	310,8
April	129	1 988	314,5
Mai	130	2 005	317,0
Juni	130	2 042	319,2
Juli		2 044	320,1
August		2 050	321,1
September			322,6

Tabell 4. Italia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Ukorrigert 1975=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 8 0				
Oktober	128,6	127,3	1 722	230,3
November	133,6	123,2		235,1
Desember	125,6	173,9		238,2
1 9 8 1				
Januar	124,7	102,8	1 717	242,6
Februar	134,2	92,8		247,0
Mars	133,4	100,2		250,5
April	132,7	106,4	1 826	253,8
Mai	124,5	103,2		257,5
Juni	125,9	104,0		260,2
Juli	129,4	100,6	2 013	262,4
August	108,1	92,2		264,1
September	129,3	109,2		267,9
Oktober	126,2	118,9	2 096	273,2
November	134,6	108,7		277,8
Desember	126,3	152,3		280,7
1 9 8 2				
Januar	126,8	103,1	2 089	284,4
Februar	136,8	95,9		288,2
Mars	132,5	110,0		290,8
April	132,0		1 954	293,5
Mai	127,5			296,8
Juni	120,8			299,6
Juli	124,2		2 119	304,0
August				309,5
September				313,9

Tabell 5. S v e r i g e , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1968=100	Ordretilig. Ukorrigert 1970=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1980=100
1 9 8 0				
Oktober	128	290	92	104,2
November	129	268	96	104,8
Desember	126	295	86	105,2
1 9 8 1				
Januar	126	297	108	107,2
Februar	127	290	106	109,3
Mars	126	286	90	109,8
April	126	257	87	110,5
Mai	126	273	81	111,2
Juni	123	278	86	111,6
Juli	127	126	104	112,6
August	123	241	116	113,5
September	121	266	127	114,5
Oktober	123	309	133	115,0
November	123	269	128	115,4
Desember	124	320	125	114,9
1 9 8 2				
Januar	122	284	153	117,4
Februar	123	271	135	119,0
Mars	122	309	124	119,3
April	121	286	112	120,1
Mai	124	268	116	120,7
Juni	126		131	121,1
Juli	124		133	121,9
August	120		166	122,2
September			176	122,9

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til verkstedindustrien ekskl. skipsverft fra innenlandske kunder.

Tabell 6. U S A , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1967=100	Ordretilig. Sesongkorr. Mrd.dollar	1) 2) Detaljoms.- volum ²⁾ Sesongkorr. Mrd.dollar	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1967=100
1 9 8 0					
Desember	150,4	24,66	44,5	7 899	258,4
1 9 8 1					
Januar	151,1	24,82	44,9	8 022	260,5
Februar	151,2	21,19	45,2	7 965	263,2
Mars	151,6	24,46	45,4	7 958	265,1
April	152,0	24,72	45,3	7 899	266,8
Mai	152,8	23,87	45,1	8 248	269,0
Juni	152,4	24,04	45,4	8 004	271,3
Juli	153,2	24,66	45,1	7 824	274,4
August	153,2	24,87	45,3	7 978	276,5
September	151,1	24,31	44,9	8 236	279,3
Oktober	148,0	22,53	44,1	8 669	279,9
November	145,0	24,37	44,2	9 100	280,7
Desember	142,0	22,13	44,0	9 571	281,5
1 9 8 2					
Januar	138,5	21,72	43,0	9 298	282,5
Februar	140,9	21,56	44,2	9 575	283,4
Mars	140,1	22,17	44,1	9 854	283,1
April	138,7	22,61	44,6	10 307	284,3
Mai	137,9	20,33	45,8	10 549	287,1
Juni	137,6	19,28	44,0	10 427	290,6
Juli	137,9	20,77	44,3	10 790	292,2
August	137,2		43,8	10 805	292,7
September				11 260	

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til investeringsvareindustrien.

2) 1972-priser.

Tabell 7. J a p a n , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilig. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.yen	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 8 0				
September	141,2	715	1 160	140,1
Oktober	142,6	951	1 180	140,4
November	140,7	747	1 270	140,6
Desember	143,0	953	1 230	140,1
1 9 8 1				
Januar	144,2	753	1 190	141,5
Februar	145,1	748	1 220	141,3
Mars	143,9	858	1 260	142,0
April	144,6	773	1 310	143,1
Mai	141,9	763	1 350	144,3
Juni	145,6	760	1 340	144,5
Juli	147,1	656	1 250	144,1
August	145,6	736	1 160	143,2
September	148,6	740	1 280	145,6
Oktober	150,2	772	1 270	146,1
November	150,3	698	1 250	145,7
Desember	149,5	762	1 240	146,1
1 9 8 2				
Januar	148,7	762	1 270	146,1
Februar	147,6	887	1 230	145,7
Mars	149,5	676	1 300	146,0
April	148,1	636	1 360	147,1
Mai	144,8	823	1 370	147,6
Juni	148,3	708	1 460	147,6
Juli	149,2		1 370	146,5
August	148,0			147,6

1) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

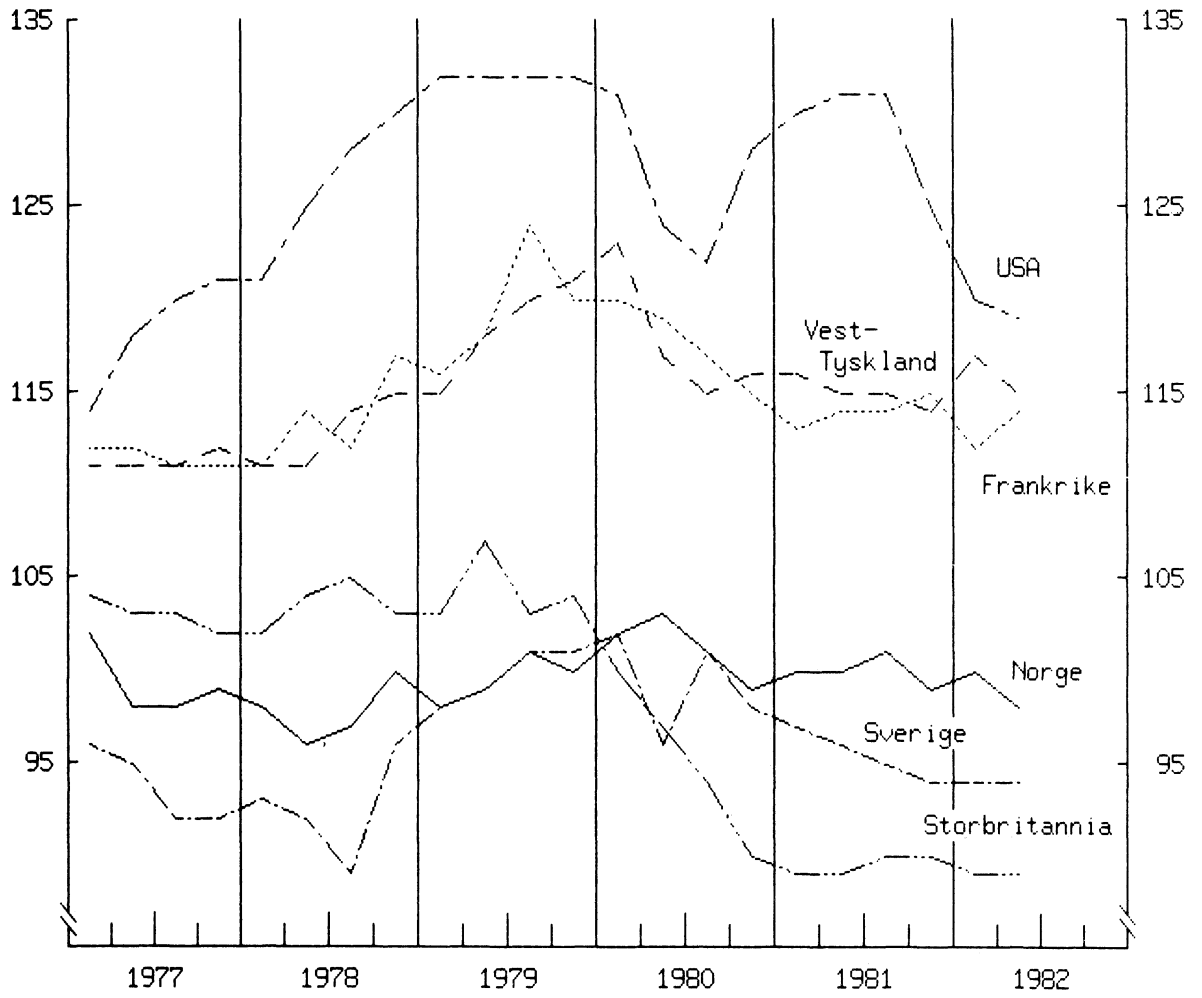
Tabell 8. B r u t t o n a s j o n a l p r o d u k t i u t v a l g t e l a n d

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1977	1978	1979	1980	1981	1982 anslag	1983 prognose
Danmark	2	1 1/4	3	- 1/4	- 1/4	2 1/2	3 1/2
Frankrike	3	3 3/4	3 1/2	1 1/4	1/4	2 1/4	2 1/2
Italia	2	2 3/4	5	4	- 1/4	1 1/2	2 1/2
Japan	5 1/4	5	5 1/2	4 1/2	3	2	4
Norge	3 1/2	4 1/2	4 1/2	3 3/4	3/4	1/4	2
USA	5 1/2	4 1/2	2 3/4	0	2	-1 1/2	2 1/4
Storbritannia	1 1/4	3 1/4	1 1/2	-1 1/2	-2 1/4	1 1/4	1 3/4
Sverige	-2	1 1/4	4	1 1/2	-1	3/4	2 1/2
Vest-Tyskland	3	3 1/4	4 1/2	2	-3/4	1	3 1/4

K i l d e : OECD.

Industriproduksjon uten bergverksdrift og kraftforsyning i utvalgte land.
Sesongkorrigert. 1975=100.
Beregnet på grunnlag av OECD Main Economic Indicators.

Heller ikke i Norge er det tegn til bedring; de nye konjunkturindikatorerne som er kommet siden forrige oversikt ble skrevet peker entydig mot fortsatt konjunktursvikt. Som følge av svak eller ingen markedsvekst i de land som er viktigst som avtakere av norsk eksport, uteligger fortsatt vekstimpulsene utenfra. Den svenske devalueringen på 16 prosent 8. oktober vil ramme få, men viktige eksportnæringer hardt. Dette gjelder bl.a. trevareindustrien og treforedlingsindustrien, som på forhånd har store avsetningsvansker. Disse industrigruppene får nå sin konkurranseposisjon overfor sine viktigste konkurrenter - Sverige og Finland (som også har devaluert) - betydelig forverret som følge av devalueringen. Slik den "kurindeksen" kroneverdien er knyttet til virker, vil de fleste andre eksportbransjer isolert sett kunne høste fordeler av den svenske devalueringen, men disse fordelene vil stort sett bli forholdsvis små, og kanskje vanskelige å spore blant alle de andre faktorene som påvirker lønnsomhetsutviklingen. Alt i alt er det liten grunn til å regne med at utenlandsetterspørselen vil bidra positivt til produksjons- og sysselsettingsutviklingen her hjemme i resten av året.

Men heller ikke innenlandsetterspørselen gir for tiden vesentlige vekstimpulser. Det private konsumet er bare i svak vekst, og også veksten i det offentlige konsumet vil bli uvanlig svak fra 1981 til 1982. Bruttoinvesteringene i fast kapital kan ventes å bli noe lavere i år enn i fjor; dette henger i stor grad sammen med en kraftig - men forbigående - nedgang i investeringene i oljeutvinning. Men også i næringslivet ellers utvikler investeringsetterspørselen seg stort sett svakt; som nevnt i forrige konjunkturoversikt tydet ordrestatistikken for 2. kvartal på at den innenlandske investeringssetterspørselen i beste fall er i stagnasjon, når en ser bort fra investeringer i skip og oljeplattformer mv., som viser sterke svingninger. Også de nye tallene for industribedriftenes investeringsplaner peker mot betydelig nedgang i industriinvesteringene fra 1981 til 1982, og utsiktene for 1983 virker nå mørkere enn de gjorde i vår; de siste tallene synes å peke mot en betydelig nedgang i industriinvesteringene også fra 1982 til 1983.

På denne bakgrunn er det neppe grunn til å vente vesentlig stigning i totalproduksjonen (bruttonasjonalproduktet) i tiden fremover, og industriproduksjonen viser fortsatt tendens til stagnasjon eller svak nedgang. Særlig markert har produksjonssvikten vært i flere av de viktigste eksportindustriene, bl.a. treforedling og primær metallindustri. Arbeidsløsheten er fortsatt lavere enn i de fleste andre vestlige land, men har nå også her hjemme nådd opp i et omfang som innebærer betydelige samfunnsmessige problemer. En må regne med fortsatt stigning i arbeidsløsheten, også om en ser bort fra den sesongbestemte økingen utover høsten og vinteren.

Takten i prisstigningen er fremdeles høy, og prisstigningsimpulsene kommer i første rekke fra den innenlandske kostnadsutviklingen.

Overskuddet på driftsbalansen overfor utlandet ble sterkt redusert i de 7 første månedene i år i forhold til samme periode i fjor.

Alt i alt peker også Statistisk Sentralbyrås k o n j u n k t u r b a r o m e t e r fra 3. kvartal i år mot fortsatt konjunktursvikt.

Tabell 8 viser at det i 3. kvartal - som i 2. kvartal - var flere foretak som ventet dårligere generell utvikling for foretaket i kommende kvartal enn foretak som ventet bedring. Om lag halvparten av foretakene ventet ingen endring. Netttotallet¹⁾ endret seg lite, fra - 9 ved utgangen av 2. kvartal til - 6 tre måneder senere.

For totalt produksjonsvolum (tabell 7) var det ved utgangen av 3. kvartal en meget svak overvekt av foretak som ventet nedgang i kommende kvartal (netttotal - 2). Tre måneder tidligere hadde overvekten av foretak som ventet nedgang vært betydelig større. Men tidligere erfaringer viser at dette er en normal utvikling fra 2. til 3. kvartal; sesongkorrigeringen ser ut til å være mangelfull (se figur 10.2). En forsøksvis korrigering for sesongsvingninger kan tyde på at foretakenes vurdering av produksjonsutviklingen i kommende kvartal var noe mer pessimistisk ved utgangen av 3. kvartal enn ved utgangen av 2. kvartal.

1) Netttotallet angir forskjellen målt i produsentenheter mellom den andel av foretakene som svarer ja/høyere/bedre og den andel som svarer nei/lavere/dårligere. Et positivt netttotal gir således uttrykk for overvekt av optimistiske foretak, mens et negativt netttotal gir uttrykk for overvekt av pessimistiske foretak.

Svarene på barometerets spørsmål om ventet sysselsetting synes bare i mindre grad å være sesongbestemt. Det var både ved utgangen av 2. og 3. kvartal en stor overvekt av foretak (netttotalt - 20 i 3. kvartal) som ventet nedgang i sysselsettingen i kommende kvartal.

Svarene på barometerets spørsmål om ventet ordretilgang (se figurene 10.5 og 10.6 og tabell 7) viser et markert sesongmønster; netttotallet for ventet ordretilgang i kommende kvartal viste i de aller fleste årene konjunkturbarometeret har vært i virksomhet en positiv utvikling fra 2. til 3. kvartal både for hjemmemarkedet og eksportmarkedet. Men særlig for hjemmemarkedet var bedringen fra 2. til 3. kvartal i år forholdsvis svak. Ser en bort fra sesongsvingningene, var det trolig bare små endringer i framtidsvurderingene for ordretutviklingen både for hjemmemarkedet og eksportmarkedet. Ved utgangen av 3. kvartal var andelen av foretak som ventet oppgang om lag like stor som andelen av foretak som ventet nedgang både for hjemmemarkedet (netttotalt 0) og eksportmarkedet (netttotalt - 3).

Det er særlig tallene for kapasitetsutnyttningen som vitner om hvor vanskelige forholdene i industrien nå er. Det var en rekordhøy overvekt av foretak (netttotalt - 66) som ved utgangen av 3. kvartal oppga at de ikke hadde full kapasitetsutnyttning, se figur 10.3. Denne andelen har stort sett vært i oppgang siden konjunkturtoppen i 2. kvartal 1980. For å finne et positivt netttotalt for dette barometer-spørsmålet må vi helt tilbake til 1. kvartal 1974; det var da en meget svak overvekt av foretak som rapporterte om full kapasitetsutnyttning. Svarene på spørsmålet om gjennomsnittlig kapasitetsutnyttning (tabell 7) viser at det fortsatt er flere foretak som venter nedgang enn oppgang i kapasitetsutnyttningen i månedene fremover.

Barometerresultatene tyder på at den produksjonsbegrensende virkning av faktorer på etterspørsels-siden blir stadig mer dominerende; mens 69 prosent av foretakene nå svarte at det var faktorer på etterspørselssiden (postene 01-06 i tabell 9) som begrenset produksjonen, var den tilsvarende andelen et kvartal tidligere 68 prosent, et halvt år tidligere 63 prosent og ett år tidligere 57 prosent. Ved utgangen av 3. kvartal ventet hele 73 prosent av foretakene at faktorer på etterspørselssiden ville begrense produksjonen i kommende kvartal. Tre måneder tidligere var den tilsvarende andelen 68 prosent.

I n d u s t r i p r o d u k s j o n e n viser fortsatt tendens til stagnasjon eller svak nedgang. I firemånedersperioden mai-august lå den sesongkorrigerte indeksen for industriproduksjonen 1,8 prosent lavere enn i foregående firemånedersperiode.

Det var særlig sterk svikt i eksportvareproduksjonen utover sommeren som trakk samlet industriproduksjon ned; den sesongkorrigerte indeksen for eksportvareproduksjonen gikk ned med 6 prosent både fra juni til juli og fra juli til august. Nedgangen kan til dels ha tilfeldige årsaker, f.eks. endring i feriemønsteret, men gjenspeiler trolig i første rekke produksjonsmessige konsekvenser av at markedsforholdene for viktige tradisjonelle norske eksportvarer lenge har vært dårlige. Blant annet har primær metallindustri måttet sette i verk omfattende produksjonsinskrenkninger i løpet av sommeren og høsten. Sammenliknet med foregående måneder gikk produksjonen både av jern og stål og ferrolegeringer og ikke-jernholdige metaller meget sterkt ned både i juli og august, etter sesongkorrigerte oppgaver. Produksjon av treforedlingsprodukter har vært i kraftig nedgang helt siden siste årsskifte, mens produksjonen av kjemiske produkter og råvarer har holdt seg forholdsvis godt oppe.

Investeringsproduksjonen og konsumvareproduksjonen holdt seg også forholdsvis godt oppe i sommermånedene, men har ellers gjennomgående vist noe synkende tendens siden i fjor sommer.

Produksjonen i oljeutvinning, bergverksdrift, industri og kraftforsyning sett under ett lå i perioden januar-august på samme nivå som i tilsvarende periode i fjor. Produksjonen i industrien alene gikk ned med 1,7 prosent, mens produksjonen i kraftforsyning økte med 0,6 prosent og i oljeutvinning og bergverksdrift med 2,6 prosent. Olje- og gassutvinning alene økte også med 2,6 prosent. I årets fire første måneder lå olje- og gassproduksjonen sett under ett 5,8 prosent høyere enn i samme periode 1981, mens den i mai-juni gikk ned med vel 10 prosent i forhold til i fjor. I august økte olje- og gassutvinning med hele 45 prosent fra samme måned i fjor; det ble i august 1981 foretatt omfattende vedlikeholdsarbeider på EKOFISK.

Etter sesongkorrigerte oppgaver har den registrerte arbeidsløsheten vært i sterk oppgang utover sommeren og høsten i år og ligger nå uvanlig høyt etter norske forhold. Den sterke økningen har i første rekke sammenheng med konjunktursvikten. En slik konjunkturbetinget øking i arbeidsløsheten har i tilsvarende fase i tidligere konjunkturbølger ofte kunnet dempes ved at den offentlige sektor har absorbert en del av arbeidskraftoverskuddet. Dette har ikke vært tilfelle denne gang. En annen viktig faktor som har bidratt til de høye totaltallene for arbeidsløsheten er dårlig mobilitet i arbeidsmarkedet; det finnes fortsatt geografiske områder og bransjer der arbeidsmarkedet stadig er forholdsvis stramt. Særlig gjelder dette for faglært arbeidskraft. Med de nåværende stagnasjonstendensene i de viktigste områder av norsk økonomi må en vente fortsatt tendens til øking i arbeidsløsheten i månedene fremover, også om en ser bort fra den vanlige sesongbestemte stigningen utover høsten og vinteren.

Ved utgangen av september var det registrert 41 800 helt arbeidsløse ved arbeidskontorene (medregnet 4 800 permitterte), dvs. hele 16 200 flere enn ett år tidligere og 21 400 flere enn to år tidligere. Arbeidsløshetsprosenten var 2,5 ved utgangen av september, mot 1,5 ett år tidligere og 1,2 to år tidligere. - Det sesongkorrigerte tallet for ledige plasser gikk betydelig ned i vårmånedene, men har senere endret seg forholdsvis lite. Ukorrigert for sesongsvingninger, men korrigert for virkninger for utvidet meldeplikt, var tallet på ledige plasser registret ved arbeidskontorene ved utgangen av september 4 500, mot 6 300 på samme tidspunkt i fjor. - Tallet på personer berørt av permisjoner og innskrenket arbeidstid var ved utgangen av september om lag 16 100, eller hele 9 700 fler enn på samme tid i fjor.

Industriinvesteringene passerte en markert konjunkturtopp i 4. kvartal 1981. I løpet av 1. kvartal i år gikk industriinvesteringene meget sterkt ned etter sesongkorrigerte oppgaver. I det følgende kvartal endret de seg bare lite, regnet i volum. Verdien av industriinvesteringene lå ved utgangen av første halvår hele 11 prosent (sesongkorrigert) under toppen et halvt år tidligere. Regnet i volum var nedgangen betydelig større.

Industribedriftenes anslag i 3. kvartal i år for investeringene i hele 1982 tyder på at nedgangen vil fortsette, og at den vil bli ganske sterk. Med utgangspunkt i tidligere erfaringer om hvor godt de anslagene bedriftene gir i 3. kvartal for inneværende år slår til, må en nå regne med at industriinvesteringene i 1982 vil ligge innenfor en ramme mellom 7 milliarder kroner og 7,7 milliarder kroner¹⁾. Dette svarer til en nedgang fra 1981 på mellom 10 prosent og 17 prosent regnet i verdi²⁾, og en enda sterkere nedgang regnet i volum. Særlig sterk ventes nedgangen - regnet både i volum og verdi - å bli for investeringer i treforedling. Derimot ventes investeringene i kjemisk industri å ligge betydelig høyere i 1982 enn i 1981.

Også i olje- og gassutvinning ble det i 3. kvartal ventet betydelig nedgang i investeringene - fra 17 milliarder kroner i 1981 til om lag 13 milliarder kroner i 1982. Den sterke nedgangen henger - slik investeringsbegrepet er definert - sammen med at Statfjord B-plattformen ble tauet ut i løpet av 1981. Investeringene i kraftforsyning vil etter den siste investeringstillingen endre seg lite fra 1981 til 1982.

Etter den siste investeringsundersøkelsen vil nedgangen i industriinvesteringene fra 1982 til 1983 bli sterkere enn tidligere ventet; mens det på grunnlag av mai-undersøkelsen ble antydnet bare svak nedgang regnet i verdi (men betydelig sterkere volumnedgang), tyder de siste anslagene fra august på at industribedriftenes investeringer i 1983 vil ligge mellom 7 prosent og 20 prosent lavere enn året før regnet i verdi og en enda sterkere nedgang i volum³⁾. Det bør understrekes at anslagene så lang tid i forveien er svært usikre. Nedgangen i industriinvesteringene fra 1982 til 1983 ventes i første rekke å falle på primær metallindustri.

1) Med utgangspunkt i februaranslagene ble det i Konjunkturtendensene for mars 1982 antydnet en ramme på mellom 6,7 milliarder kroner og 8 milliarder kroner.

2) Det er her sett bort fra det eksepsjonelle året 1976, da augustanslaget lå hele 12 prosent høyere enn det som viste seg å bli de faktiske utførte investeringer det året.

3) Det er her forutsatt at anslagene for 1982 vil slå til som gjennomsnittlig for perioden 1968-1981.

De samlede varelagre i industri og engroshandel endret seg stort sett lite gjennom 1981, men gikk noe opp gjennom første halvår i år. Etter de siste tallene lå totalindeksen for samlet lagervolum 4,8 prosent høyere ved utgangen av 2. kvartal enn ett år tidligere. - Eksportvarelagrene passerte et bunnpunkt ved årsskiftet 1979/80 (se figur 6.1), og indeksen for eksportvarelagrene gikk betydelig opp gjennom de tre første kvartalene av 1980. Økningen hang sammen med svikt i den tradisjonelle vareeksporten; mange eksportbedrifter valgte å produsere for lager fremfor å la nedgang i eksportvolumet slå fullt ut i produksjonen. Senere har eksportvarelagrene som følge av vedvarende dårlige markedsforhold stort sett fortsatt å øke, på tross at forsøk på å begrense lagerholdet av kostnadshensyn. Siden 3. kvartal 1980 har imidlertid lagerøkningen vært forholdsvis moderat; mens de samlede eksportvarelagrene steg med hele 39 prosent fra bunnpunktet ved utgangen av 1979 til utgangen av 3. kvartal 1980, var stigningen gjennom de følgende 7 kvartaler bare 9 prosent. Det siste året har lagerøkningen vært særlig sterk for ikke-jernholdige metaller (+ 15 prosent). I 2. kvartal i år viste lagrene av tre- og treforedlingsprodukter spesielt sterk stigning (+ 11 prosent). - Importvarelagrene har endret seg lite gjennom det siste halvannet år. Det samme gjelder lagrene av norskproduserte varer for hjemmemarkedet.

Den sesongkorrigerte indeksen for detaljomsetningsvolumet, som da dette ble skrevet forelå til og med august, viser fortsatt stagnasjon eller svak nedgang, når en ser bort fra sesongvariasjoner og tilfeldige svinginger. Som nevnt i Konjunkturtendensene for august/september er det naturlig å se utviklingen i detaljomsetningsvolumet gjennom annet halvår i fjor og første halvår i år i første rekke på bakgrunn av prisutviklingen; i storparten av 2. halvår i fjor var konsumprisutviklingen preget av prisstoppen, mens prisstigningen i første halvår i år gjennomgående var betydelig sterkere (se figur 8.1). Utover sommeren kunne en ha ventet at lønnsoppgjøret ville ha slått ut i økt varekonsum, men dette ser ikke ut til å ha vært tilfelle. Det er mulig at noe av inntektsøkningen har gått til vareomsetning som ikke registreres i detaljomsetningsindeksen eller til økt tjenestekonsum (f.eks. feriereiser). Men det er også mulig at den personlige sparingen kan ha økt.

I de første åtte månedene av 1982 lå volumet av samlet detaljomsetning 1,4 prosent høyere enn i samme periode året før. Det var særlig omsetningen av varige forbruksvarer som viste stigning. Etter nasjonalbudsjettet er samlet privat konsum av varer og tjenester ventet å øke med 1,2 prosent fra 1981 til 1982.

Stigningen i konsumprisen¹⁾ var som vanlig svak i august, særlig som følge av lavere priser på en del matvarer, men skjøt ny fart i september. Både i august og september viste delindeksen for matvarer - som har betydelig vekt i beregningen av totalindeksen - nedgang. Nedgangen i august (- 0,4 prosent) var sesongbestemt og skyldtes lavere priser på grønnsaker og poteter, mens nedgangen fra august til september (- 0,9 prosent) i første rekke hadde sammenheng med billigsalg på kjøtt. I august gikk også delindeksen for klær og skotøy ned (med hele 1,8 prosent) som følge av sesongsalg. Til sammen veier disse to varegruppene med bortimot en tredjedel i totalindeksen, og den meget svake stigningen i totalindeksen fra juli til august (+ 0,1 prosent) må ses på denne bakgrunn. Utviklingen i konsumprisene fra august til september var preget av sterk prisstigning på klær og skotøy (+ 4,0 prosent) etter utsalgene i august. Stigningen i delindeksen for klær og skotøy svarte alene for over halvparten av stigningen i totalindeksen på 0,7 prosent.

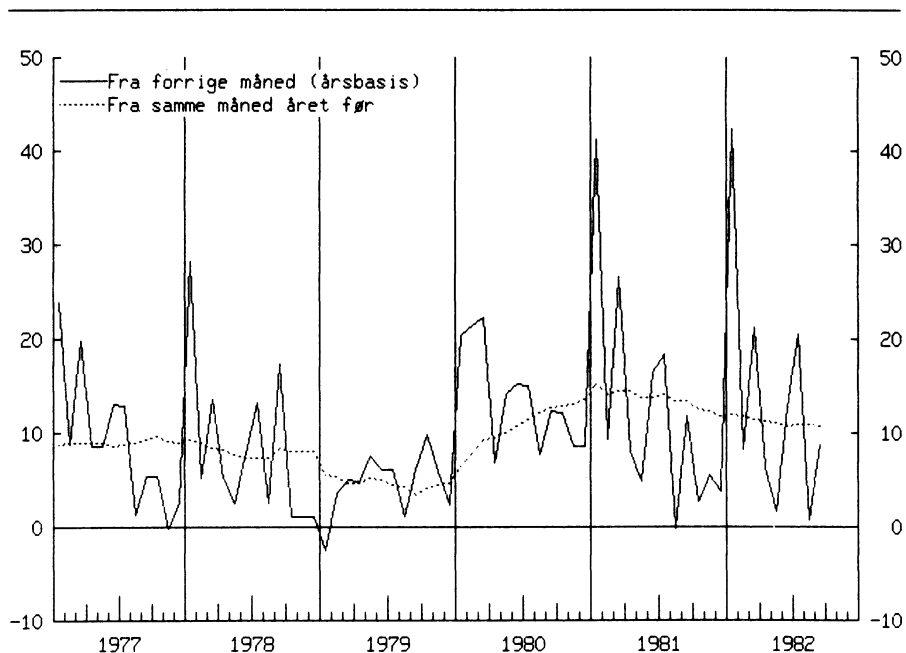
1) Fra og med august i år beregnes konsumisindeksen som kjedeindeks. Vektgrunnlaget bygger nå på opplysninger om forbrukssammensetningen for 1979/81. For fremtiden vil det hvert år bli foretatt tilsvarende ajourføring av beregningsgrunnlaget.

Stigning i konsumprisene

	Endring i prosent	
	Aug. 1982- sept. 1982	Jan.-sept. 1981- jan.-sept. 1982
Totalindeks	0,7	11,3
Matvarer	-0,9	14,2
Drikkevarer og tobakk	1,2	16,8
Klær og skotøy	4,0	7,7
Bolig, lys og brensel	0,6	11,7
Møbler og husholdningsartikler	1,1	9,9
Helsepleie	0,1	12,5
Reiser og transport	0,8	9,3
Fritidssysler og utdanning	0,9	10,0
Andre varer og tjenester	0,5	12,4

I de tre første kvartalene av 1982 sett under sett lå totalindeksen 11,3 prosent høyere enn i samme periode i fjor. Som nevnt i forrige utgave av Konjunkturtrendene har prisstigningsimpulsene hittil i år i første rekke kommet fra den innenlandske kostnadsutviklingen. En gruppering av de varene som inngår i konsumprisindeksen etter leveringssektor kan til en viss grad belyse dette. Mens delindeksen for importerte konsumvarer viste en stigning på 8 prosent fra januar-september 1981 til januar-september 1982, økte delindeksen for norskproduserte konsumvarer (utenom jordbruks- og fiskevarer) lite påvirket av verdensmarkedets priser med hele 15 prosent, delindeksene for tjenester (utenom husleie) også med 15 prosent, og delindeksen for jordbruksvarer med 14 prosent.

Stigning i konsumprisindeksen. Prosent.

Engrosprisindeksen for september 1982 viste en stigning på 0,7 prosent fra måneden før. Fra september 1981 til september 1982 steg engrosprisindeksen med 5,9 prosent.

Produsentprisindeksen viste for september 1982 en stigning på hele 1,3 prosent fra måneden før. Fra september 1981 til september 1982 steg den med 9,6 prosent. Produsentprisindeksen for oljeutvinning og bergverksdrift steg med 24,7 prosent, for industri med 5,7 prosent og for kraftforsyning med 15,9 prosent.

Verdien av den tradisjonelle vareeksporten er fortsatt i stagnasjon eller svak nedgang. I 3. kvartal var den 1,6 prosent lavere enn i foregående kvartal (se figur 9.1). Regnet i volum har den tradisjonelle vareeksporten (se figur 9.2) vært i nedgang i de to første kvartalene i 1982, men nedgangen var trolig i noen grad tilfeldig betinget. Volumtallet for 3. kvartal foreligger ennå ikke, men utviklingen i eksportverdien tyder på at volumnedgangen fortsatte.

Utviklingen av etterspørsel og produksjon i Norges viktigste eksportmarkeder peker ikke mot noe snarlig omslag i norsk tradisjonell vareeksport, og de betydelige valutakursendringene i høst har gjort eksportutsiktene i tiden fremover ennå mer usikre. Slik den valutakursindeksen kronen er knyttet til virker, vil noen bransjer kunne oppnå en viss fordel av den svenske devalueringen på 16 prosent, mens andre bransjer vil kunne få store problemer. Dette gjelder spesielt treforedling, som vil møte økt konkurranse fra sine viktigste konkurrenter i Sverige og Finland på sine eksportmarkeder; som kjent har begge disse landene devaluert sine valutaer nylig.

Verdien av samlet norsk vareeksport var i årets åtte første måneder 5,3 milliarder kroner, eller 8 prosent, større enn i samme periode i fjor (se tabellen nedenfor). Oppgangen skyldtes iførste rekke en sterk økning i eksporten av naturgass (3,6 milliarder kroner). En økning i eksporten av skip bidrog med 1 milliard kroner til oppgangen i samlet vareeksport, mens den tradisjonelle vareeksporten bidrog med 0,7 milliarder kroner. Verdien av råoljeeksporten gikk derimot noe ned, med 0,3 milliarder kroner. Olje og gass utgjorde i de åtte første månedene i år henholdsvis 28 prosent og 19 prosent av samlet eksport regnet i verdi, mot henholdsvis 31 prosent og 15 prosent i samme periode i fjor.

Verdien av vareeksporten i januar-august

	1981 Milliarder kroner	1982 Milliarder kroner	Endring	
			Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareeksport ¹⁾	32,5	33,3	+0,7	+ 2
Eksport av råolje	20,7	20,4	-0,3	- 2
Eksport av naturgass	10,2	13,8	+3,6	+36
Eksport av oljeplattformer mv.	0,8	1,1	+0,3	+35
Eksport av skip	2,6	3,7	+1,0	+39
Vareeksport i alt	66,9	72,2	+5,3	+ 8

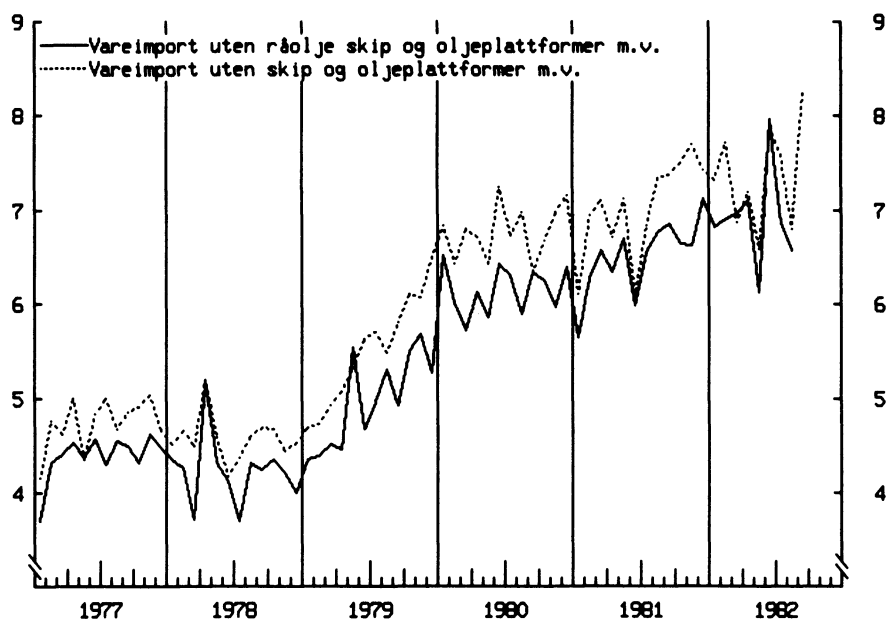
1) Vareeksport utenom eksport av skip, oljeplattformer mv., råolje og naturgass.

Mer detaljerte oppgaver for de åtte første månedene i år viser at eksportverdien var betydelig lavere enn i samme periode i fjor bl.a. for ikke-jernholdige metaller (- 11 prosent), malmer mv. (- 18 prosent) og møbler (- 5 prosent). Eksportverdien for treforedlingsprodukter gikk derimot noe opp - med 10 prosent. Maskineksporten steg med hele 15 prosent.

For de ni første månedene av 1982 foreligger det foreløpige tall bare for vareeksporten utenom skip. Samlet vareeksport regnet uten skip lå da 7 prosent høyere enn samme periode året før regnet i verdi. Verdien av den tradisjonelle vareeksporten steg med vel 2 prosent og eksporten av naturgass med hele 31 prosent, mens råoljeeksporten gikk ned med 2 prosent regnet i verdi.

Verdien av v a r e i m p o r t e n (regnet uten skip og oljeplattformer - se figur 9.1) gikk forholdsvis sterkt ned utover våren, i første rekke som følge av lavere import av råolje; norske raffinerier har gått over til å nytte mer norskprodusert råolje levert direkte fra Statfjordfeltet istedet for importert olje. Regnet uten import av råolje (og skip og oljeplattformer) var importverdien stort sett i forholdsvis jamm, men moderat oppgang gjennom 1981 og vinteren og våren 1982. Den uvanlig sterke oppgangen fra mai til juni (se figuren nedenfor) hang derimot ikke sammen med svingninger i oljeimporten men med svært sterk importøkning i de fleste varegruppene. Det ble i forrige utgave av Konjunkturtendensene antydnet at den sterke importøkningen i juni i første rekke hadde tilfeldige årsaker, blant annet ettervirkninger av transportstreiken. De forholdsvis lave juli- og augusttall for importverdien regnet uten oljeimport synes å understøtte denne antakelsen. Alt i alt ser det ut til at vareimporten uten olje har vært i forholdsvis svak oppgang hittil i år regnet i verdi.

Vareimport. Sesongkorrigerte verditall. Milliarder kroner.

Som figur 9.2 i figurvedlegget viser har den sesongkorrigerede indeksen for volumet av vareimporten (regnet uten skip og oljeplattformer) vært i svak oppgang siden 3. kvartal i fjor og fram til 2. kvartal i år. Det foreligger ennå ikke volumoppgaver for 3. kvartal, men verdiutviklingen tyder på at importvolumet da endret seg forholdsvis lite. Alt i alt har importvolumet utviklet seg omtrent slik en kunne vente ut fra utviklingen i innenlandsk etterspørsel og produksjon.

Sammenliknet med samme periode året før økte verdien av samlet vareimport i januar-august med 7,9 milliarder kroner, eller 14 prosent (se tabellen neste side). Vareimporten uten skip, oljeplattformer og råolje økte i verdi med 4,5 milliarder kroner (9 prosent), mens importen av råolje gikk ned med 0,7 milliarder kroner. Økt import av skip og oljeplattformer bidrog med henholdsvis 1,7 og 2,5 milliarder kroner til oppgangen i samlet vareimport fra januar-august i fjor til januar-august i år.

Verdien av vareimporten i januar-august

	1981	1982	Endring	
	Milliarder kroner	Milliarder kroner	Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareimport (uten skip, oljeplattformer og råolje)	49,6	54,1	+4,5	+ 9
Import av råolje	3,5	2,7	-0,7	-22
Import av oljeplattformer mv.	0,6	3,1	+2,5	-
Import av skip	2,0	3,7	+1,7	+84
Vareimport i alt	55,7	63,6	+7,9	+14

Det samlede driftsoverskuddet overfor utlandet var betydelig lavere i de sju første månedene i år enn i samme periode i fjor; det gikk ned fra om lag 11 milliarder kroner til 3 milliarder kroner. Til den samlede nedgangen i driftsoverskuddet på i alt vel 8 milliarder kroner bidrog en forverring i handelsbalansen for skip og oljeplattformer med 1,7 milliarder (fra et overskudd på 0,9 milliarder til et underskudd på vel 0,7 milliarder), en økning i importoverskuddet for andre varer (utenom olje og gass) med 2,9 milliarder (vareimporten steg med 4,2 milliarder, mens vareeksporten bare økte med 1,3 milliarder), en nedgang i overskuddet på tjenestebalansen med 2,2 milliarder og en økning i underskuddet på rente- og stønadsbalansen på 2,5 milliarder kroner (fra 7,9 milliarder til 10,3 milliarder). I motsatt retning virket en oppgang på 1,2 milliarder kroner i eksporten av råolje og naturgass sett under ett. - Til den betydelige forverringen av tjenestebalansen bidro reisetrafikk og tjenester i forbindelse med oljevirkosomheten med 0,8 milliarder kroner hver og nedgang i netto skipsfrakter med 0,6 milliarder.

TABELLVEDLEGG FOR NORGE

Tabell 1. Industriproduksjon. Endring i sesongkorrigert indeks fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1981/82			
	Sept.-nov.	Des.-febr.	Mars-mai	Juni-aug.
Bergverksdrift ¹⁾ , industri og kraftforsyning	0,8	0,1	-2,2	-0,1
Bergverksdrift ¹⁾	-2,5	2,1	1,0	3,2
Industri	0,7	-0,5	-1,9	0,7
Kraftforsyning	3,9	3,1	-3,8	-7,6
Produksjon ²⁾ etter anvendelse:				
Eksport	-1,7	-2,2	-0,2	-0,4
Konsum	2,7	0,0	-2,1	0,8
Investering	1,8	-0,4	-3,6	1,7
Vareinnsats i bygg og anlegg	-1,1	2,7	-0,8	-2,0
Vareinnsats ellers	1,5	0,5	-3,8	1,0

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

2) Bergverksdrift (utenom utvinning av råolje og naturgass), industri og kraftforsyning i alt.

Tabell 2. Industriproduksjon. Endring i ukorrigert indeks fra samme periode året før. Prosent

	Mars-mai	Juni-aug.
Industri i alt	-3,9	-1,0
Næringsmidler, drikkevarer og tobakk	-7,1	6,0
Tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	-14,3	-11,9
Trevarer	-4,2	-3,1
Treforedling	-3,9	-4,7
Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	-0,6	2,0
Kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	-3,4	-1,4
Mineralske produkter	-3,1	-2,7
Jern, stål og ferrolegeringer	-2,1	-8,4
Ikke-jernholdige metaller	-0,9	-7,0
Metallvarer	-4,2	-1,3
Maskiner	-2,6	4,9
Elektriske apparater og materiell	-0,8	1,3
Transportmidler	-3,8	-2,8
Tekniske og vitenskapelige instrumenter, foto- og optiske artikler	-5,8	-
Industriproduksjon ellers	2,6	2,2

Tabell 3. Registrert arbeidsløshet. 1 000 personer

	1981					1982				
	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.
I alt	23,1	22,6	24,9	30,8	25,6	31,2	31,5	34,0	45,1	41,8
Herav industri, bygge- og anleggsvirksomhet	9,4	8,2	8,2	8,7	7,6	12,5	12,0	12,6	14,7	..

Tabell 4. Arbeidsmarkedet. Endring i sesongkorrigerte tall fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1981/82			
	Okt.-des.	Jan.-mars	April-juni	Juli-sept.
Arbeidsøshet	-2,7	16,6	7,8	17,7
Ledige plasser	-0,6	0,2	-26,1	1,2

Tabell 5. Detaljomsetning

	1981/82			
	Sept.-nov.	Des.-febr.	Mars-mai	Juni-aug.
<u>Omsetningsvolum i alt, sesongkorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode ..	0,3	1,8	-0,1	-0,6
<u>Omsetningsverdi, ukorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere				
I alt	13,5	14,5	11,7	10,9
Av dette:				
Nærings- og nytelsesmidler	13,8	13,3	13,8	11,9
Møbler og innbo	12,6	14,2	13,6	12,6
Bekledning og tekstilvarer	7,2	13,3	7,5	10,0
Motorkjøretøyer og bensin	16,7	17,9	10,5	9,4

Tabell 6. Utenrikshandel¹⁾

	1981/82			
	Okt.-des.	Jan.-mars	April-juni	Juli-sept.
<u>Eksportverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	9,7	-6,7	-2,8	-1,6
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	18,3	8,9	0,2	-2,1
<u>Importverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	4,9	-3,2	-1,1	4,5
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	8,4	8,4	8,9	5,7

1) For eksporten regnet uten skip, oljeplattformer mv., råolje og gass, for importen uten skip og oljeplattformer mv.

K O N J U N K T U R B A R O M E T E R .

Tabell 7. FAKTISK OG FORVENTET UTVIKLING. BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI. PROSENT.

SPØRSMÅL	FORVENTET UTVIKLING FRA 2. KV. 1982 TIL 3. KV. 1982					FAKTISK UTVIKLING FRA 2. KV. 1982 TIL 3. KV. 1982					FORVENTET UTVIKLING FRA 3. KV. 1982 TIL 4. KV. 1982				
	STØRRE - HØYERE RET	UEND- - LAVERE	MINDRE - LAVERE	IRREL - I ALT	UOPP- - GITT	STØRRE - HØYERE RET	UEND- - LAVERE	MINDRE - LAVERE	IRREL - I ALT	UOPP- - GITT	STØRRE - HØYERE RET	UEND- - LAVERE	MINDRE - LAVERE	IRREL - I ALT	UOPP- - GITT
	1. TOTAL PRODUKSJONSVOLUM ...	15	51	31	-17	3	13	51	36	-24	-	26	43	28	-2
2. GJENNOMSNIITTLIG SYSSELSETTING	6	66	24	-18	4	7	59	33	-25	-	12	53	32	-20	3
3. GJENNOMSNIITTLIG KAPASITETSUTNYTTING	14	53	30	-16	3	10	54	36	-26	1	24	45	28	-4	3
4. ORDRETILGANG FRA HJEMMEMARKEDET	16	59	17	-2	9	14	45	35	-22	6	21	49	22	-	8
5. ORDRETILGANG FRA EKSPORTMARKEDET	11	48	20	-9	21	12	37	32	-20	19	14	47	17	-3	21
6. SAMLET ORDREBEHOLDNING VED UTGANGEN AV KVARTALET ..	18	49	24	-6	10	13	37	41	-28	8	14	50	26	-12	10
10. LAGERBEHOLDNINGER AV RR- VARER, MATERIALER, HALV- FABRIKATA OG DELER M.V. VED UTGANGEN AV KVARTALET ..	9	61	25	-16	6	14	58	20	-6	8	9	58	22	-13	11
11. LAGERBEHOLDNINGER AV EGNE PRODUKTER BESTEMT FOR SALG VED UTGANGEN AV KVARTALET	12	47	30	-18	10	23	45	24	-2	8	15	45	27	-12	13
12/13 PRISER VED INNGRELSE AV NYE KONTRAKTER FOR LEV. TIL HJEMMEMARKEDET ..	18	66	7	11	9	21	64	9	12	6	10	75	6	4	9
13. TIL EKSPORT	10	56	12	-2	22	14	49	16	-2	21	6	65	7	-1	22

K O N J U N K T U R B A R O M E T E R .

Tabell 8. SITUASJONSVURDERING VED UTGANGEN AV KVARTALET. PROSENT.
BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI.

SPØRSMÅL	UTGANGEN AV 2. KVARTAL 1982					UTGANGEN AV 3. KVARTAL 1982				
	BEDRE/ FORHOLDS- VIS STORE/ FOR STORE/ JA/OPP	UENDRET/ PASSE/ INGEN ENDRING	DÅR- LIGERE/ FOR SMÅ/ NEI/NED	NETTO- TALL	IRREL./ UOPPGITT	BEDRE/ FORHOLDS- VIS STORE/ FOR STORE/ JA/OPP	UENDRET/ PASSE/ INGEN ENDRING	DÅR- LIGERE/ FOR SMÅ/ NEI/NED	NETTO- TALL	IRREL./ UOPPGITT
	14. HVORDAN BEDØMMER DE GENERELT FOR FORETAKET UTSIKTENE FOR KOMMENDE KVARTAL I FOR- HOLD TIL SITUASJONEN I INNEVÆRENDE KVARTAL	17	56	26	-9		22	49	28	-6
15. BETYR DET NÆRVÆRENDE PRODUKSJONSNIVÅ FULL KAPASITETSUTNYTTING	20		79	-59		17		82	-66	1
16. KREVER FULL KAPASITETS- UTNYTTING FLERE SYSSEL- SATTE	53		46	7		50		48	2	3
17. HVORDAN BEDØMMER DE STØRRELSEN AV ORDRE- BEHOLDNINGENE I FORHOLD TIL NÆRVÆRENDE PRODUKSJONSOMFANG		48	43	-39			39	49	-43	
18. HVORDAN BEDØMMER DE LAGERBEHOLDNINGENE AV RÅVARER, MATERIALER, HALVFABRIKATA M.V. I FORHOLD TIL PRODUKSJONSOMFANGET	29	66		28		32	60		30	
19. HVORDAN BEDØMMER DE LAGERBEHOLDNINGENE AV EGNE PRODUKTER I FOR- HOLD TIL OMSETNINGEN	41	47		38		38	49		35	9
20. OVERVEIER FORETAKET Å ENDRE SINE VEDTATTE PLANER FOR INVESTERING I REALKAPITAL	4	76	18	-14	1	5	74	17	-12	4

RESULTATENE ER BEREKNET VED Å VEIE HVERT SVAR MED FORETAKENES SYSSELSETTING.

K O N J U N K T U R B A R O M E T E R .

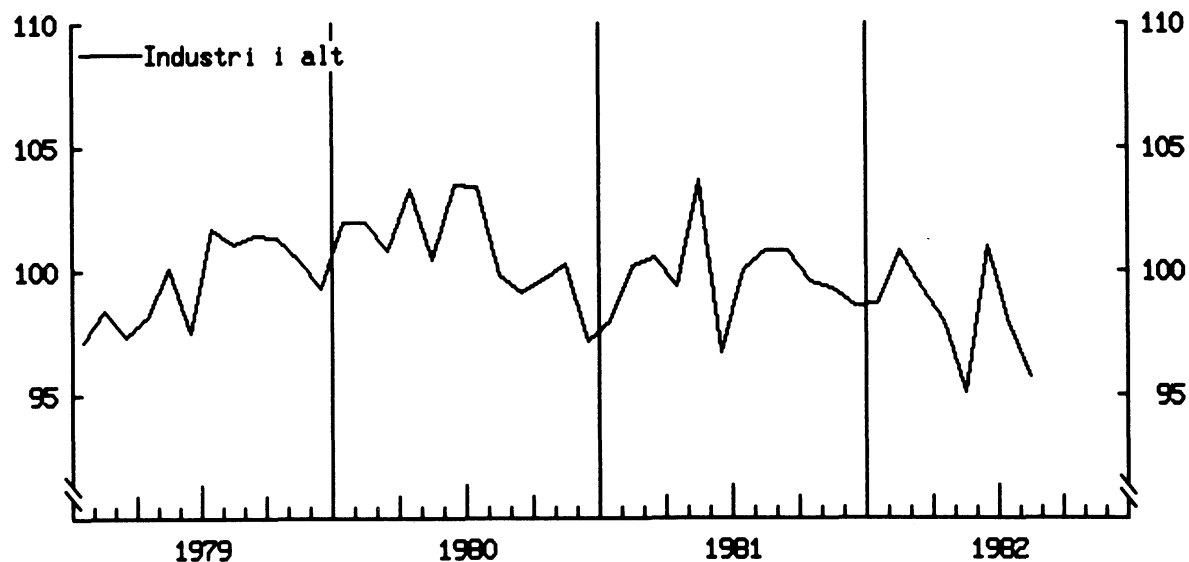
Tabell 9. FAKTORER SOM BEGRENSET / VIL BEGRENSE PRODUKSJONEN.
BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI. PROSENT.

SPØRSMÅL	2.KV. 1982	2.KV. 1982	3.KV. 1982	3.KV. 1982
	HVILKEN AV DISSE FAKTORER - OM NOEN SPESIELT - VAR DET SOM BE- GRENSET PRODUK- SJONEN I INNE- VÆRENDE KVARTAL	HVILKEN AV DISSE FAKTORER - OM NOEN SPESIELT - VENTES Å VILLE BEGRENSE PRODUK- SJONEN I KOMMENDE KVARTAL	HVILKEN AV DISSE FAKTORER - OM NOEN SPESIELT - VAR DET SOM BE- GRENSET PRODUK- SJONEN I INNE- VÆRENDE KVARTAL	HVILKEN AV DISSE FAKTORER - OM NOEN SPESIELT - VENTES Å VILLE BEGRENSE PRODUK- SJONEN I KOMMENDE KVARTAL
01 MANGEL PÅ ORDRE/SALG	30	32	28	30
02 STORE LAGERBEHOLDNINGER AV EGNE PRODUKTER		3	1	2
03 KONKURRANSE FRA ANDRE NORSKE PRODUKTER	1	2	2	3
04 KONKURRANSE FRA IMPORTVARER ...	2	1	2	2
05 LAVE PRISER/HØYE KOSTNADER/ LITEN LØNNSOMHET	4	4	2	2
06 KOMBINASJON AV FAKTORENE 01-05	26	26	34	34
07 MANGEL PÅ FAGLÆRT ARBEIDSKRAFT	5	4	2	3
08 MANGEL PÅ ARBEIDSKRAFT ELLERS .	1	-	1	-
09 MANGEL PÅ RÅSTOFF	1	2	1	1
10 KRAFTMANGEL	-	-	-	-
11 PROD.KAPASITETEN I FORETAKET ..	2	2	3	4
12 KOMBINASJON AV FAKTORENE 07-11	2	2	2	2
13 FINANSIERINGSVANSKER	1	1	1	1
14 ANDRE FAKTORER	7	3	6	4
15 INGEN SPESIELLE FAKTORER	7	9	9	6
16 KOMBINASJONER AV FAKTORENE 01-14 NEVNT OVENFOR	1	1	2	1
17 UOPPGITT	9	8	5	5

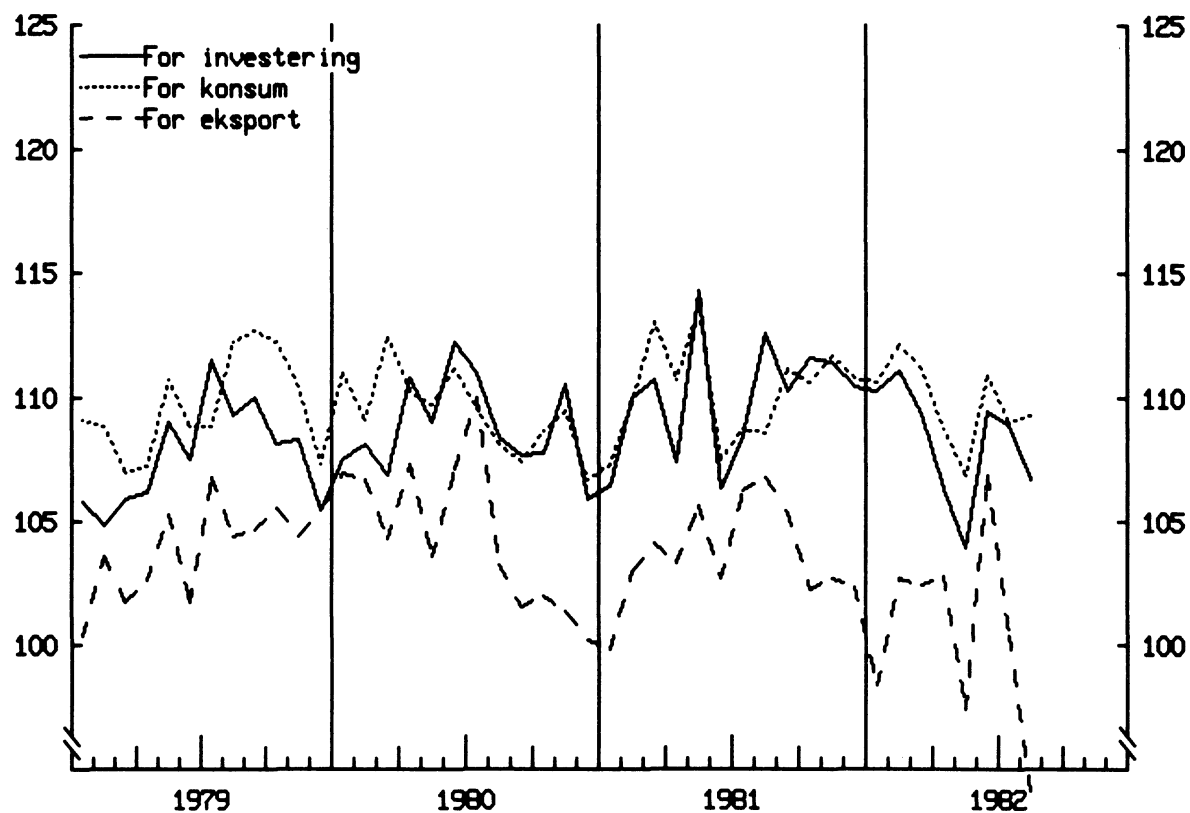
RESULTATENE ER BEREGNET VED Å VEIE HVERT SVAR MED FORETAKENES SYSSLESSETTING.

DIAGRAMVEDLEGG FOR NORGE

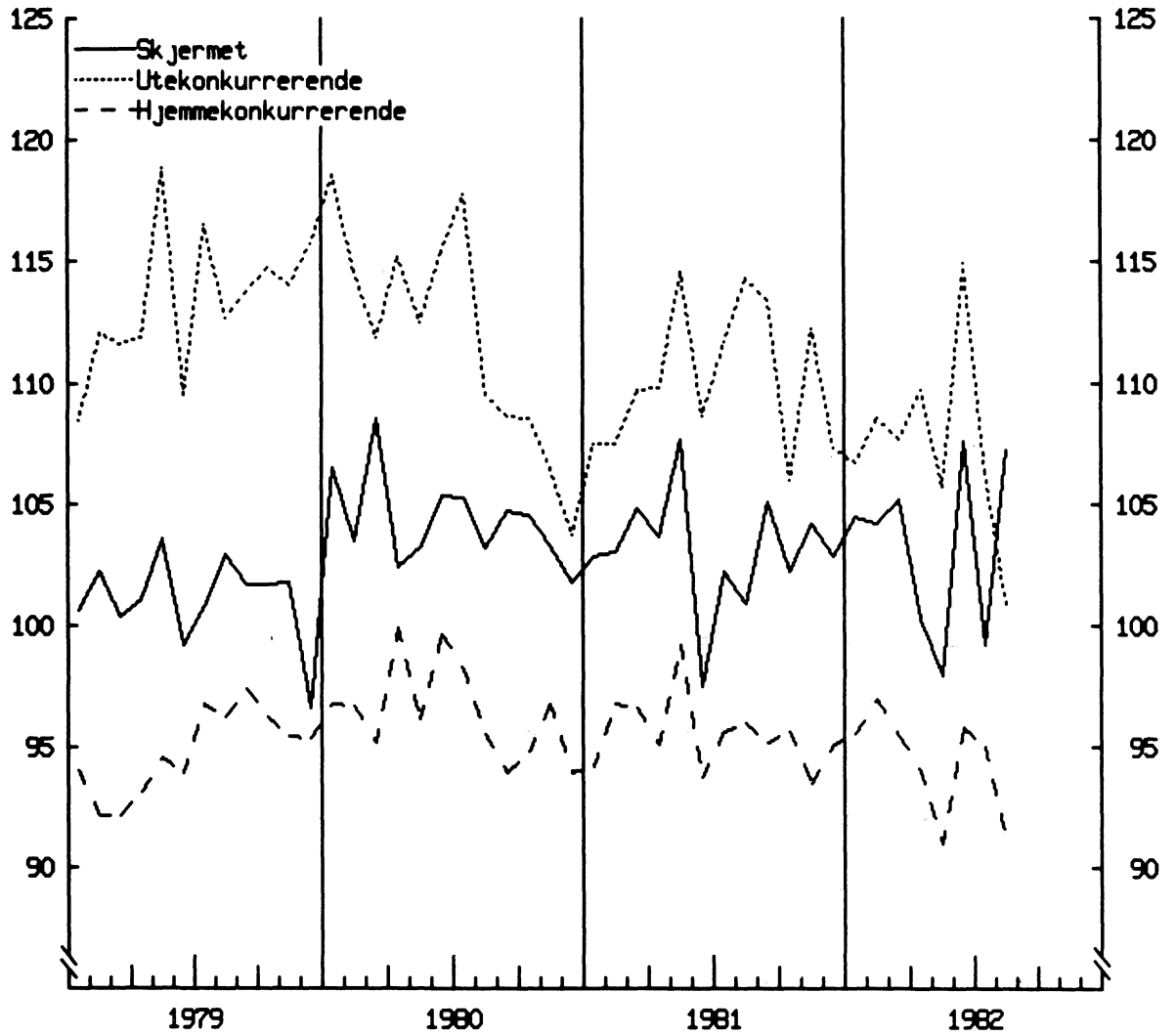
Figur 1.1. PRODUKSJONSINDEKS
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

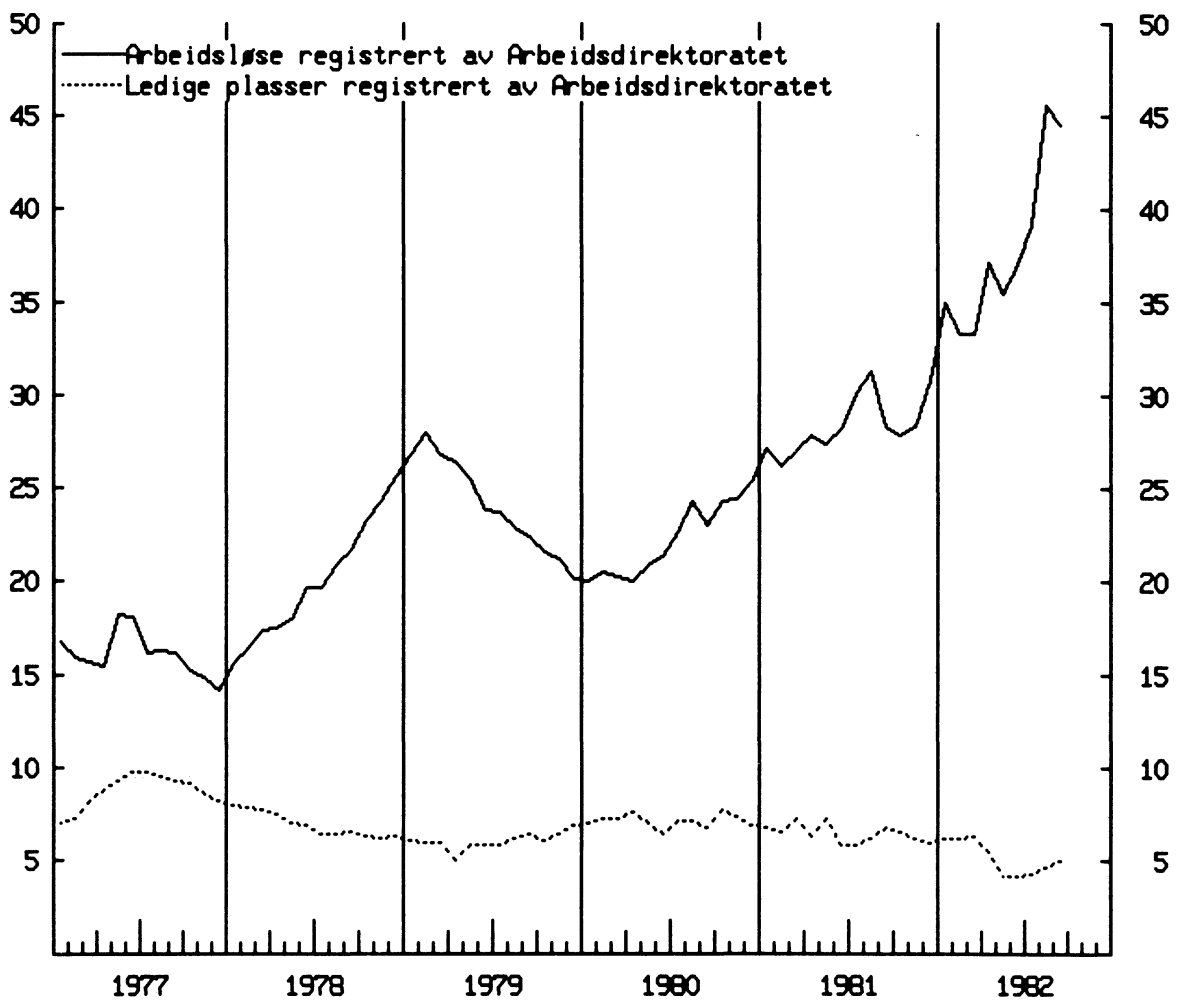
Figur 1.2. PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

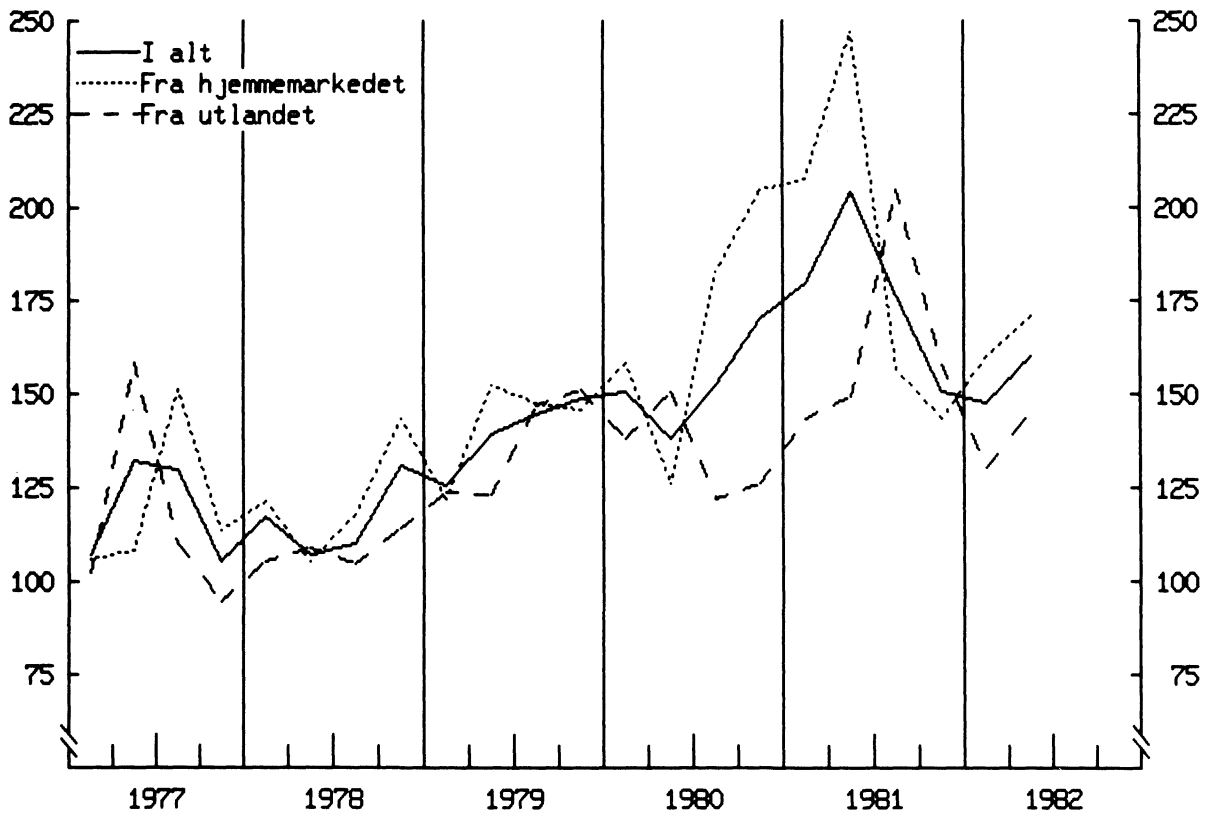
Figur 1.3. PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

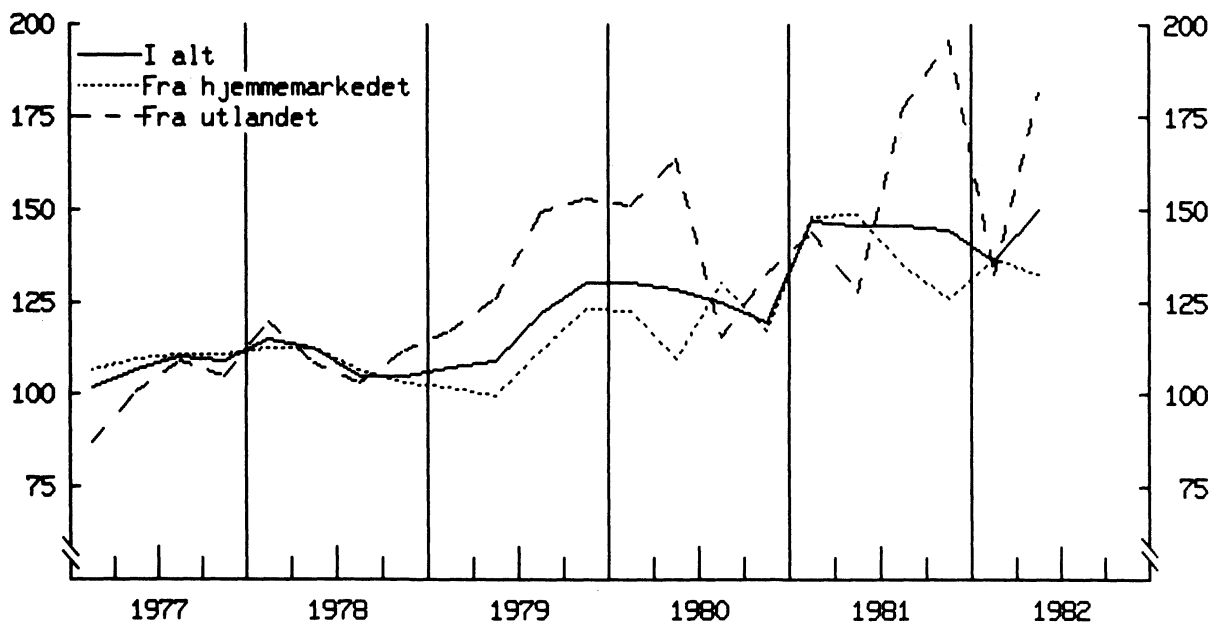
Figur 2.1. ARBEIDSMARKEDET
Registrerte arbeidsløse og ledige plasser.
Sesongkorrigererte tall i tusen.

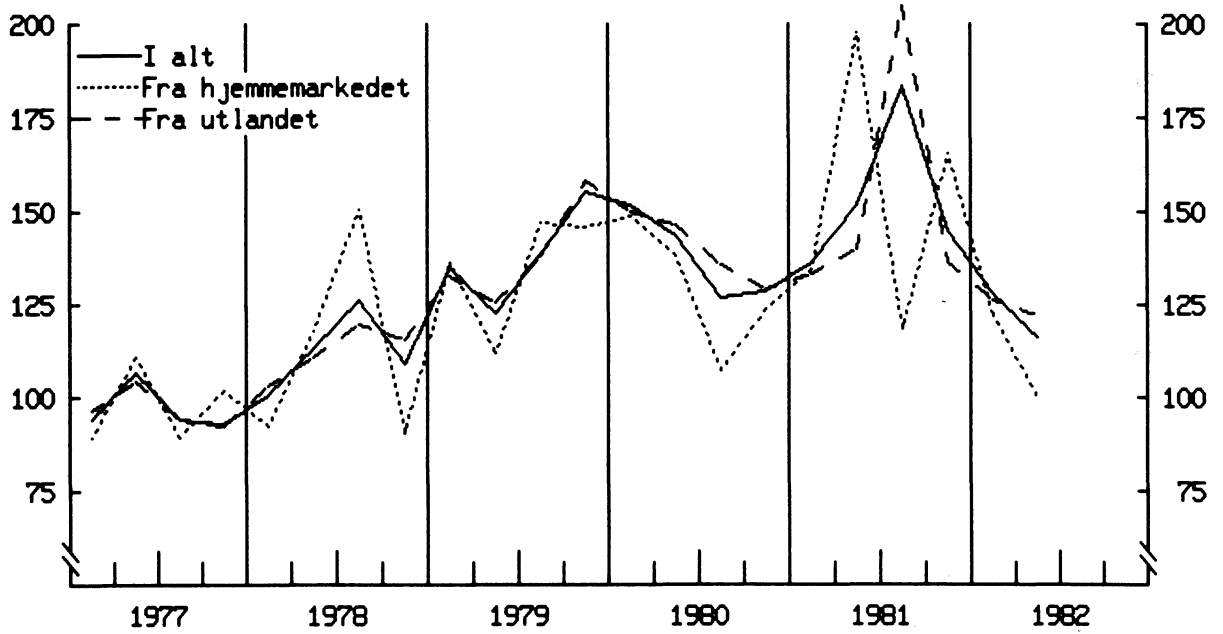
Figur 3.1. ORDRETILGANG
Metaller og verkstedprodukter.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

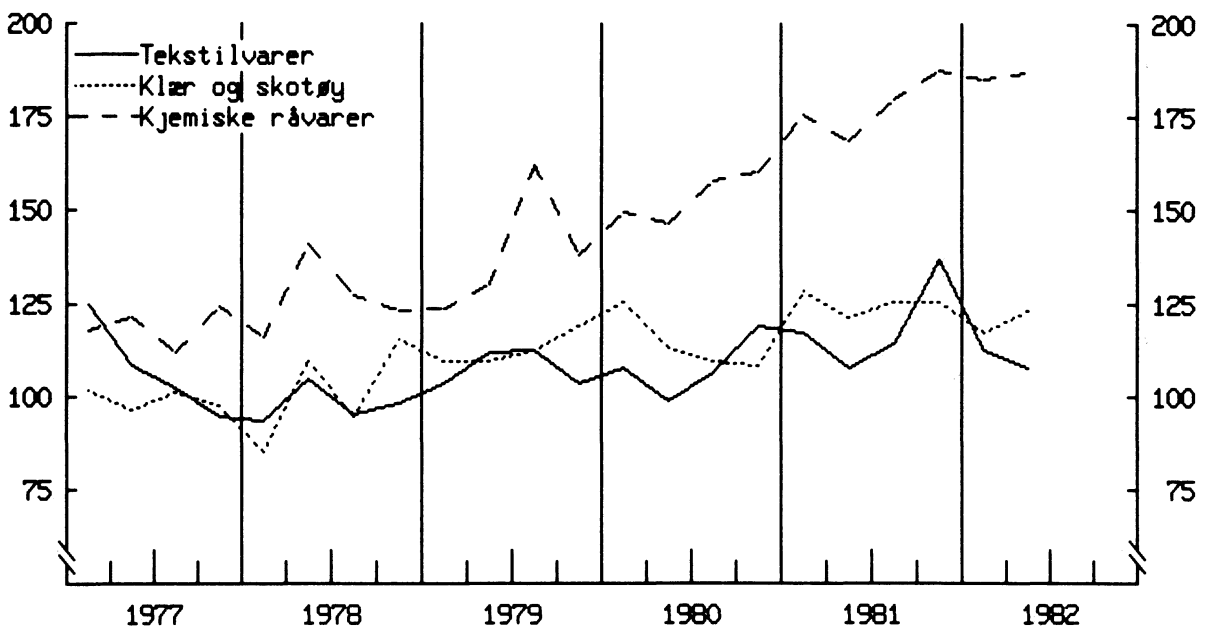
Figur 3.2. ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

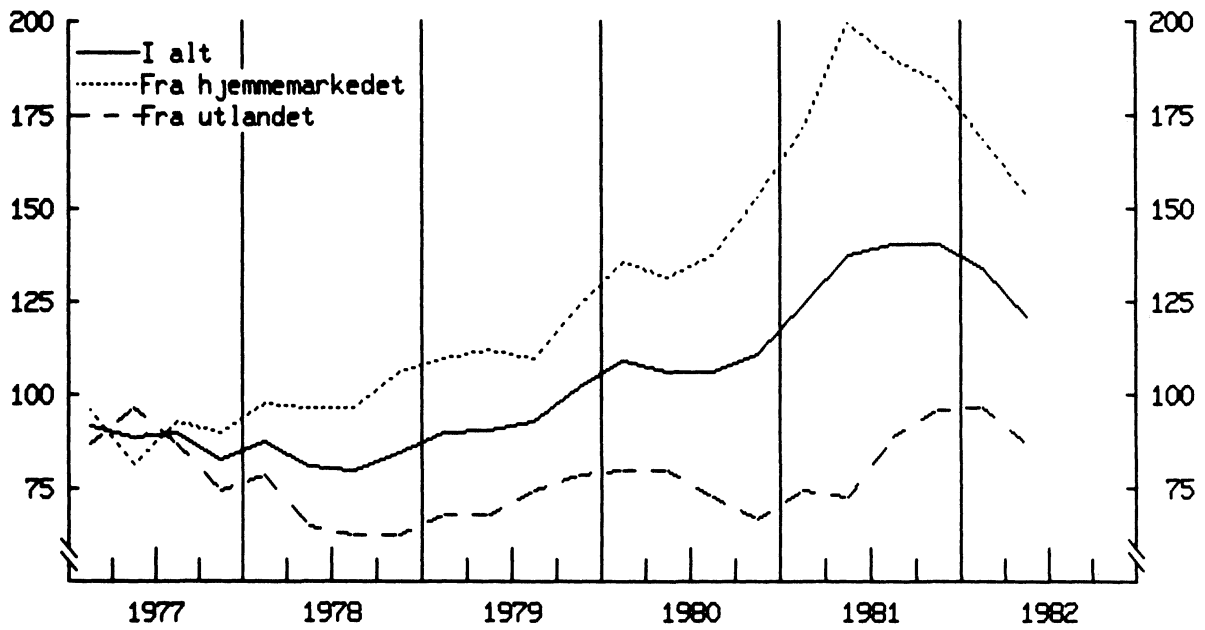
Figur 3.3. ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

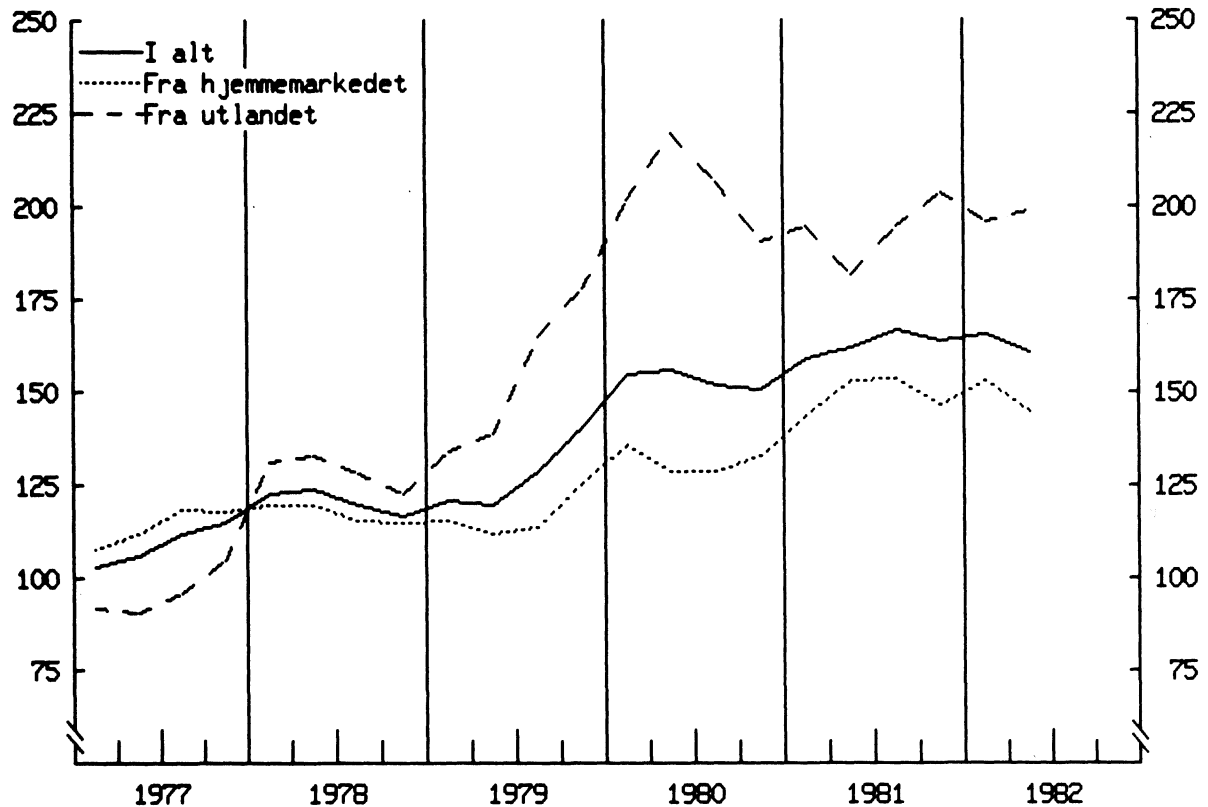
Figur 3.4. ORDRETILGANG
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

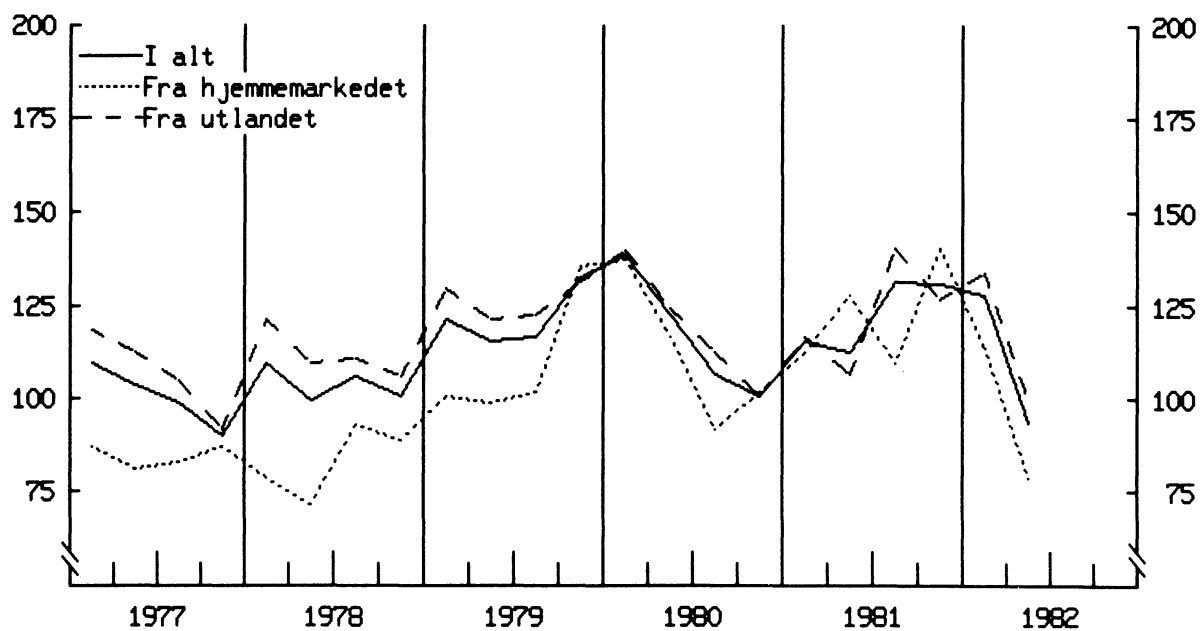
Figur 3.5. ORDRERESERVE
Metaller og verkstedprodukter
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

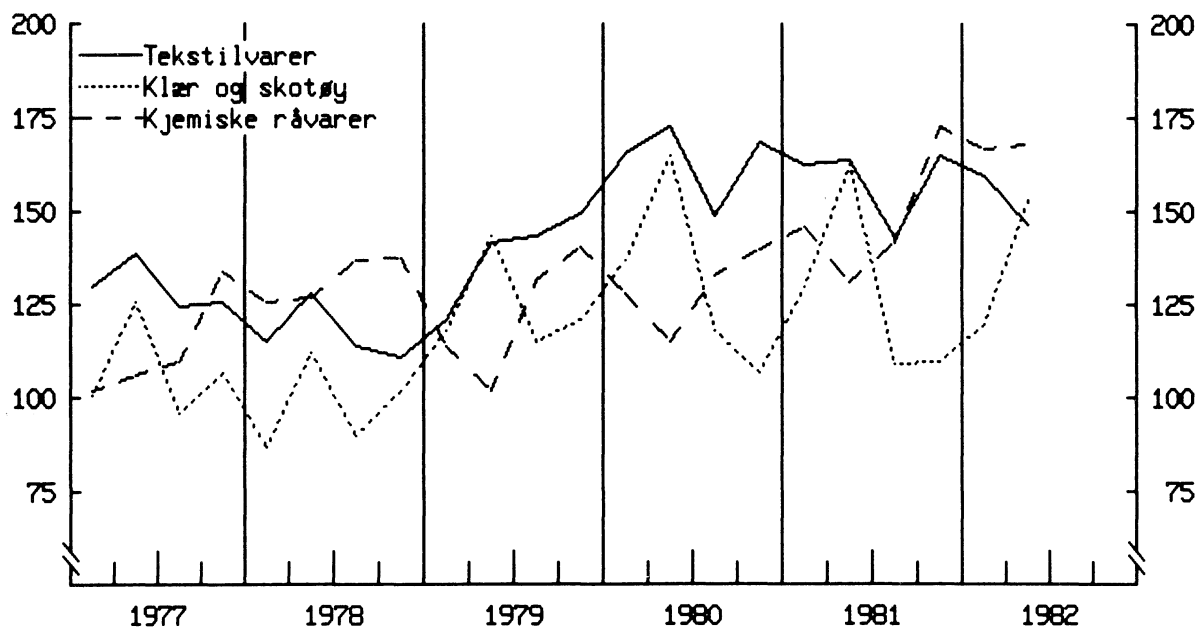
Figur 3.6. ORDRERESERVE
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ukorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

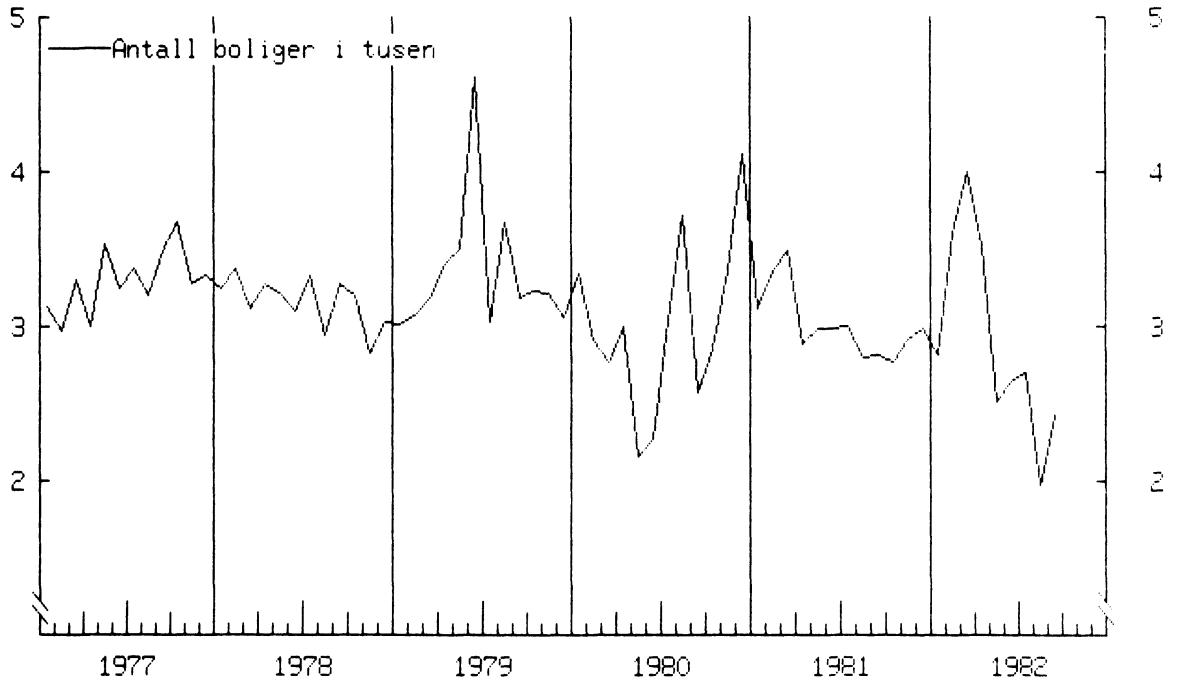
Figur 3.7. ORDRERESERVE
Metaller
Ukorrigeret verdiindeks. 1976 = 100.

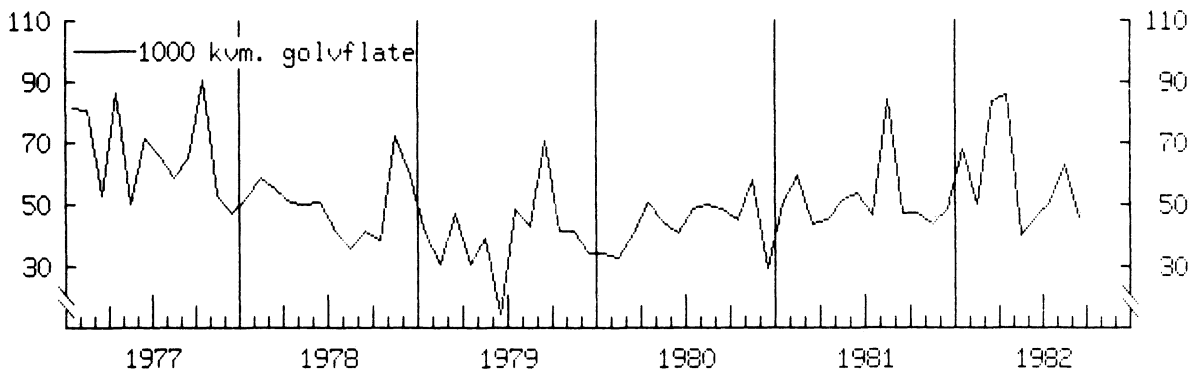
Figur 3.8. ORDRERESERVER
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer
Ukorrigeret verdiindeks. 1976=100.

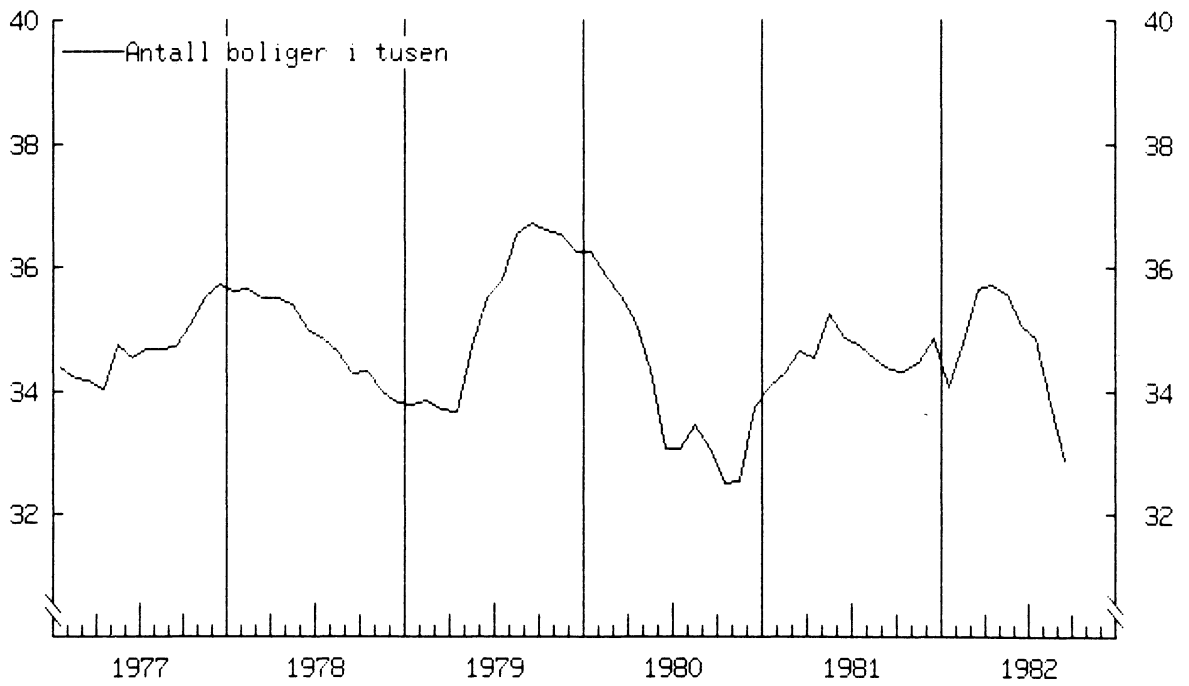
Figur 4.1. BYGG
Boliger satt igang. Sesongkorrigert.

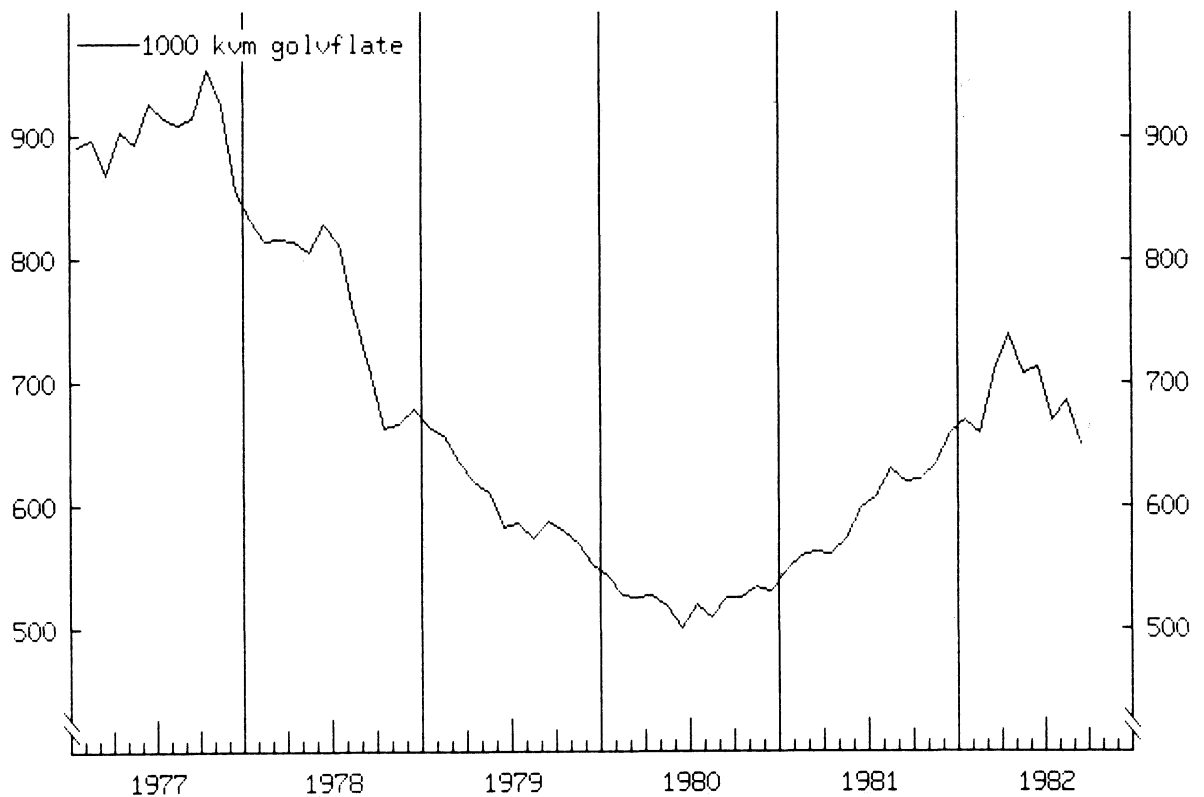
Figur 4.2. BYGG
Industri og bergverksbygg satt igang. Sesongkorrigert.

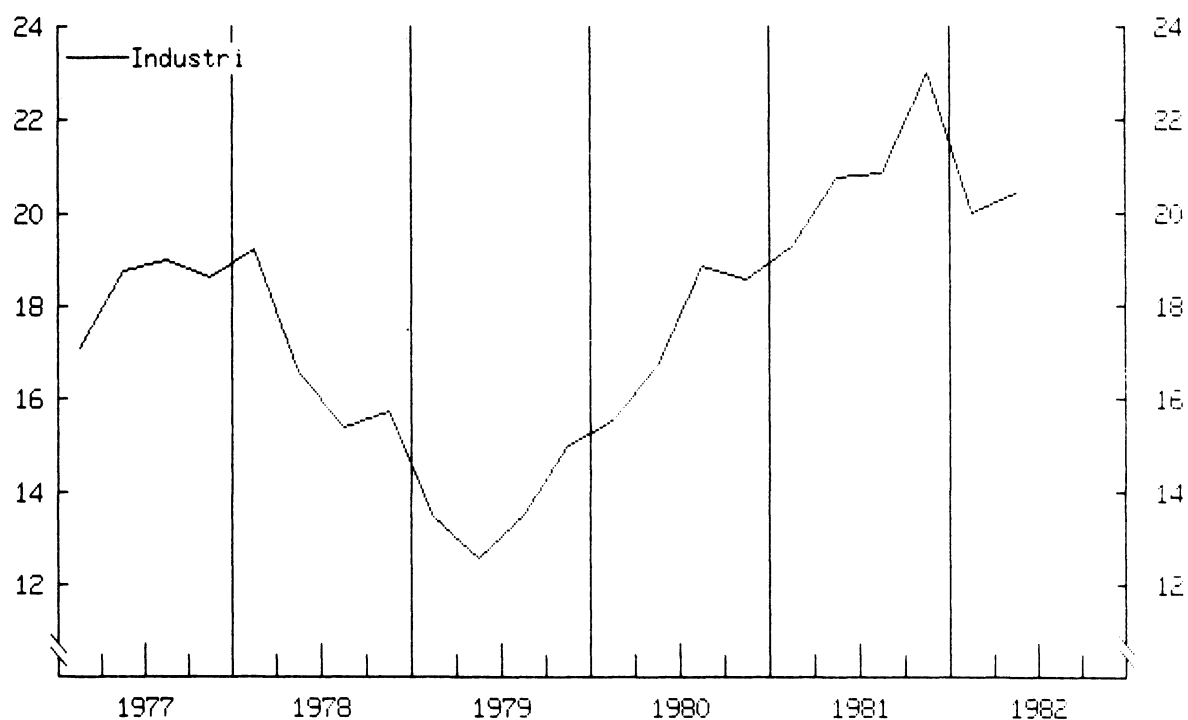
Figur 4.3. BYGG
Boliger under arbeid. Sesongkorrigert.

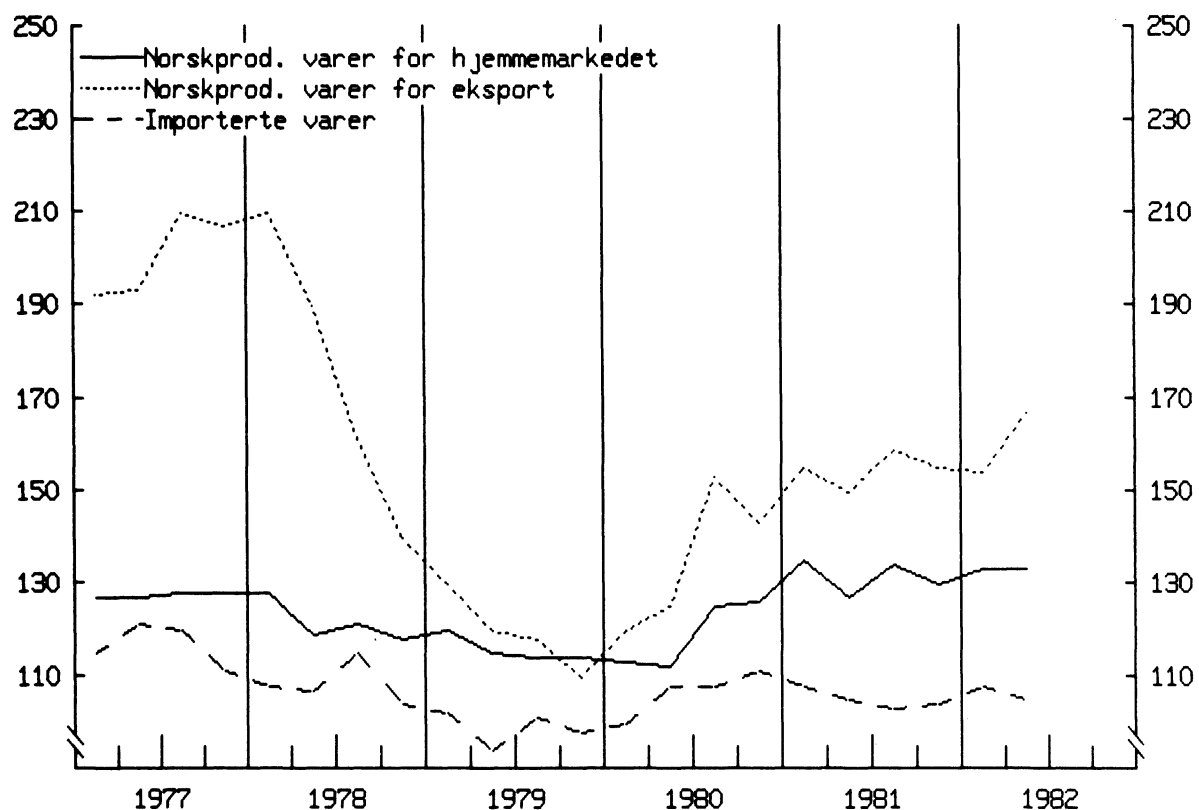
Figur 4.4. BYGG
Industri og bergverksbygg under arbeid. Sesongkorrigert.

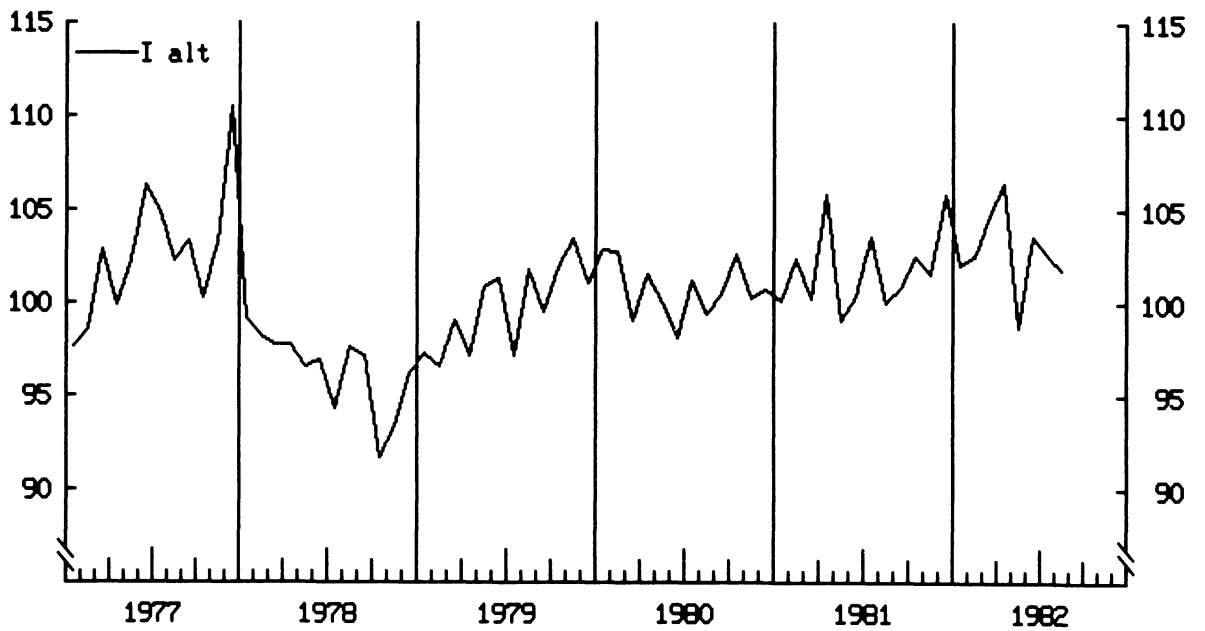
Figur 5.1. UTFØRTE INVESTERINGER
Sesongkorrigerede verditall. 100 millioner kr.

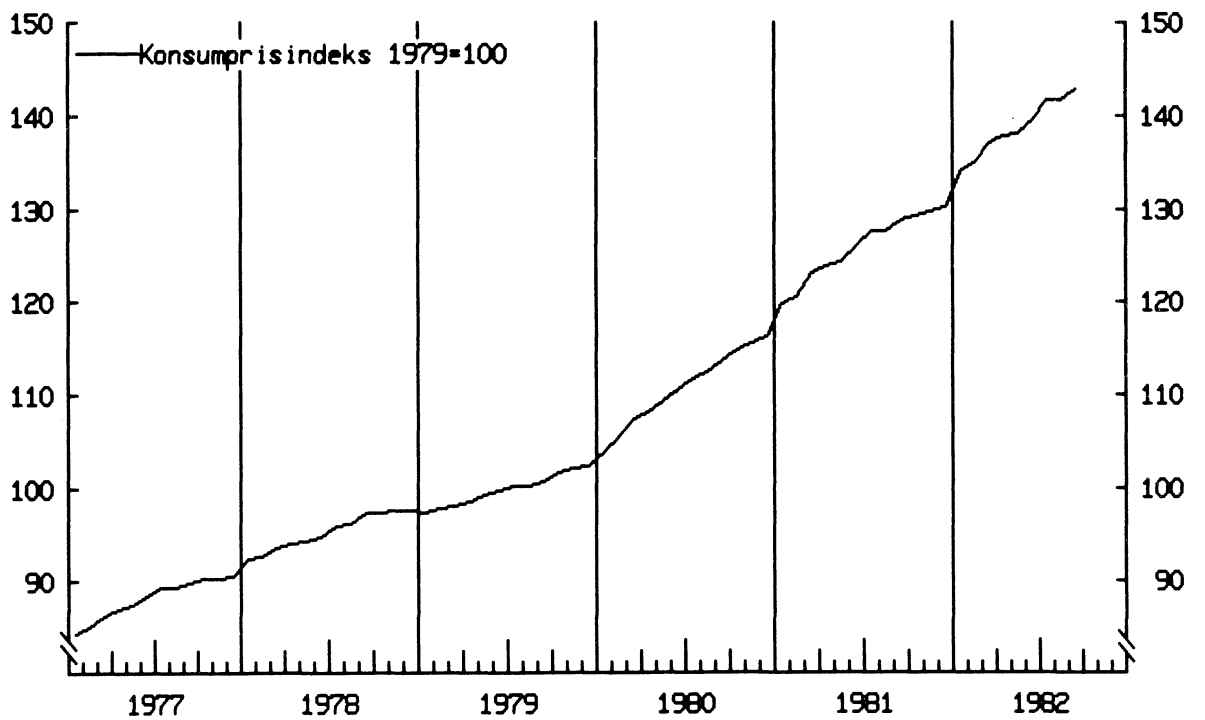
Figur 6.1. LAGER
Industri og engroshandel.
Ukorrigert volumindeks. 1970 = 100.

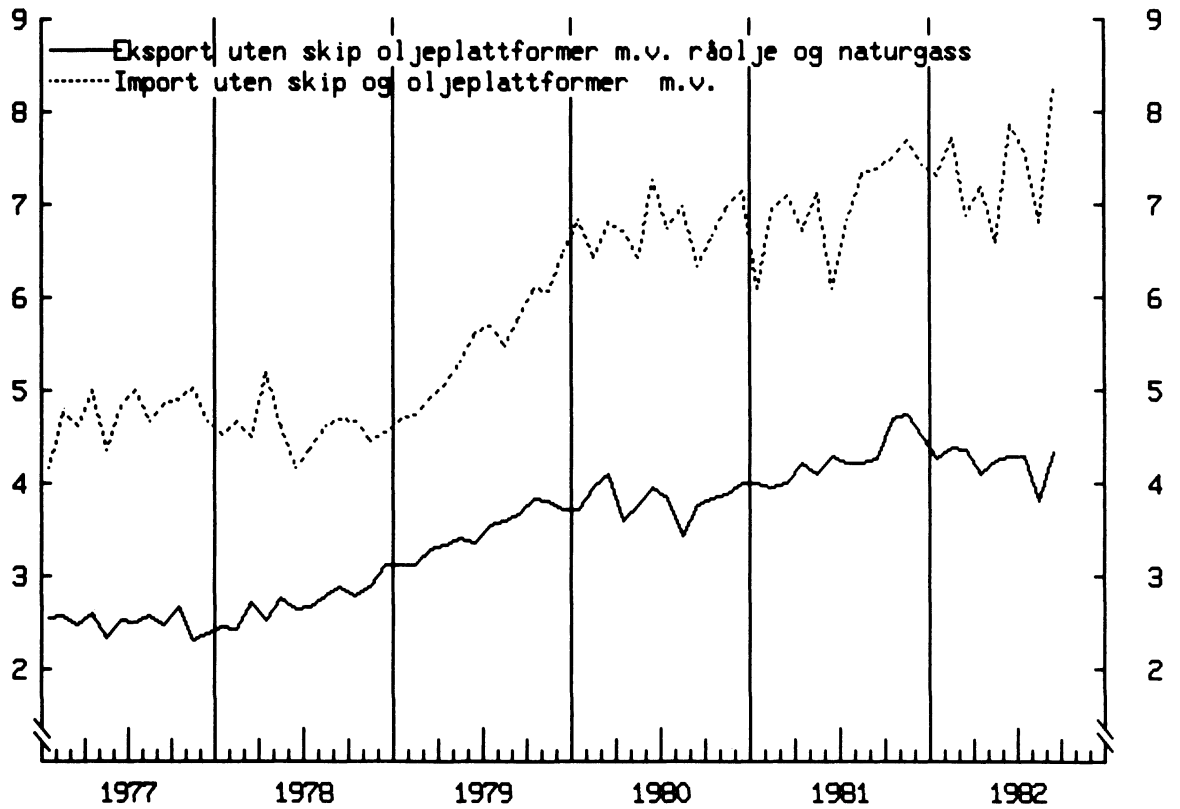
Figur 7.1. DETALJOMSETNING
Sesongkorrigert volumindeks. 1979=100.

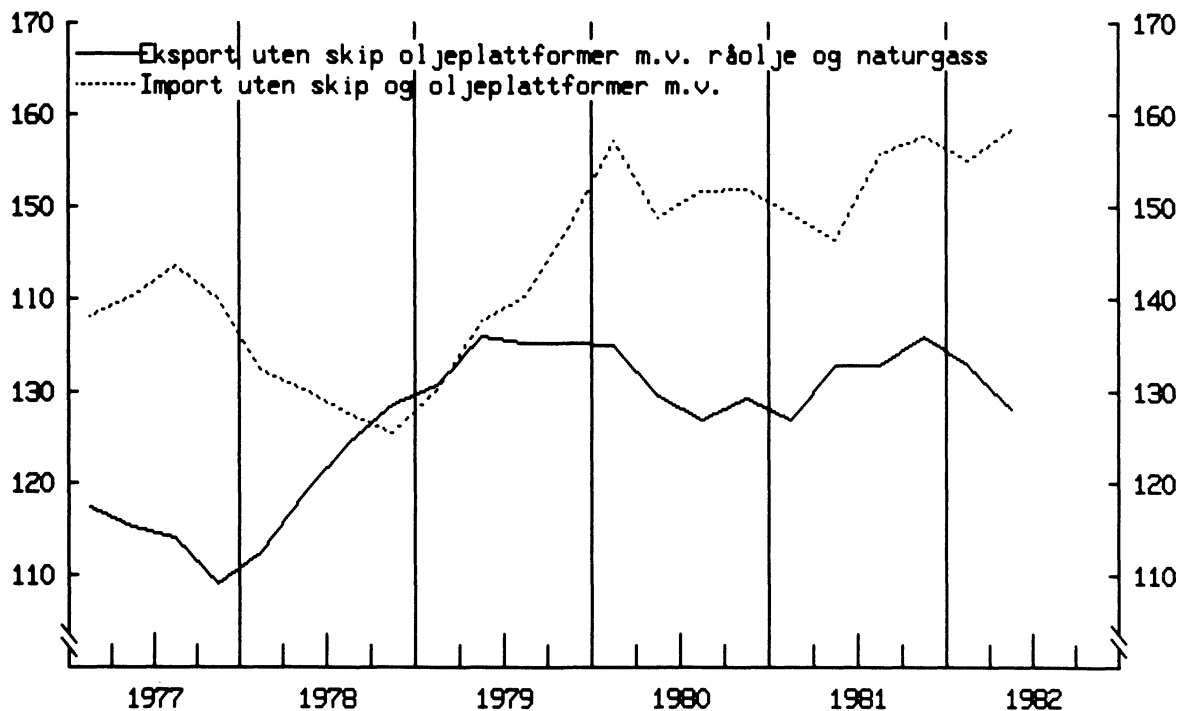
Figur 8.1. INNENLANDSKE PRISER.

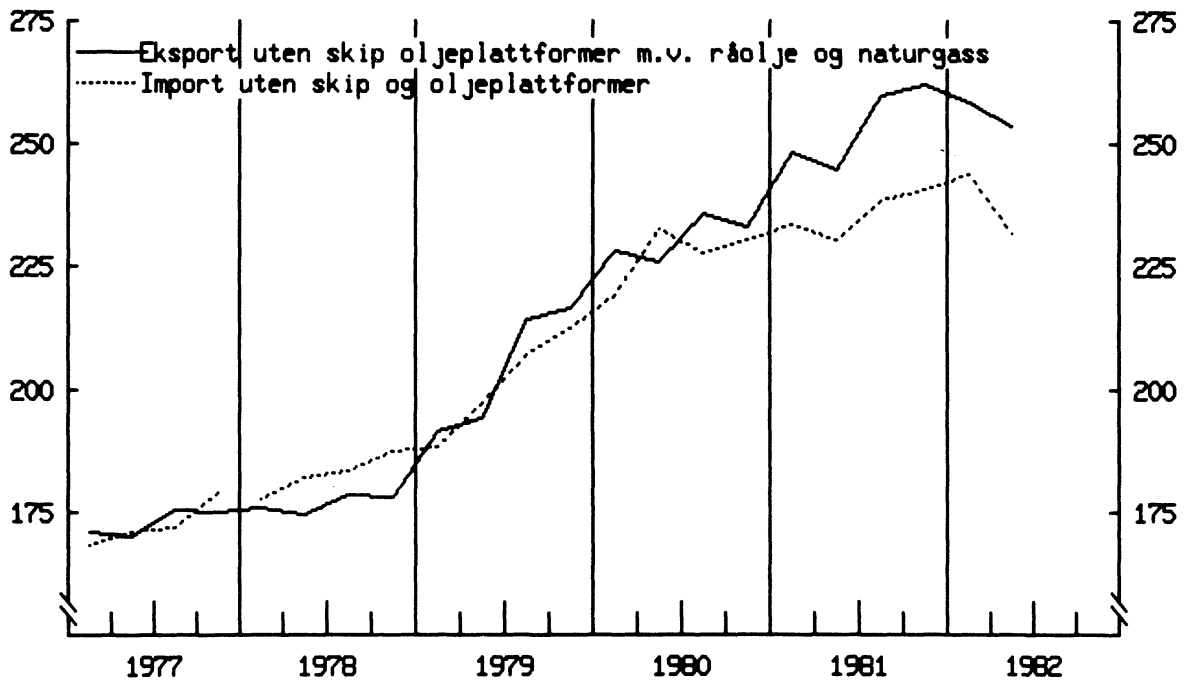
Figur 9.1. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigerte verditall. Milliarder kr.

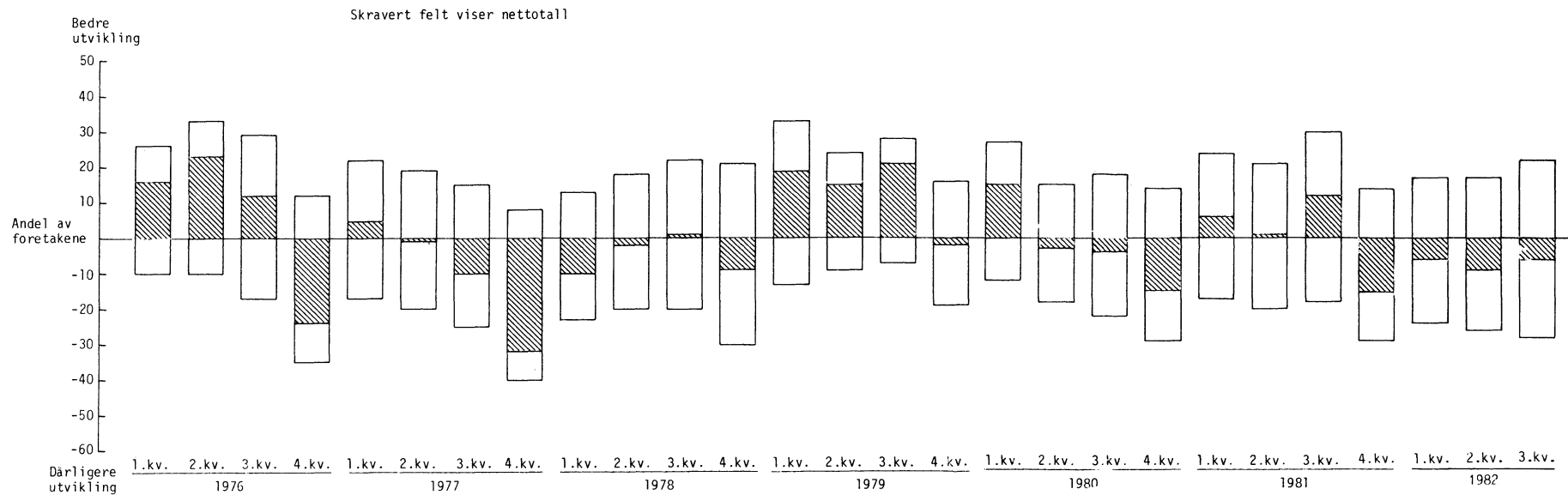
Figur 9.2. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigert volumindeks. 1970 = 100.

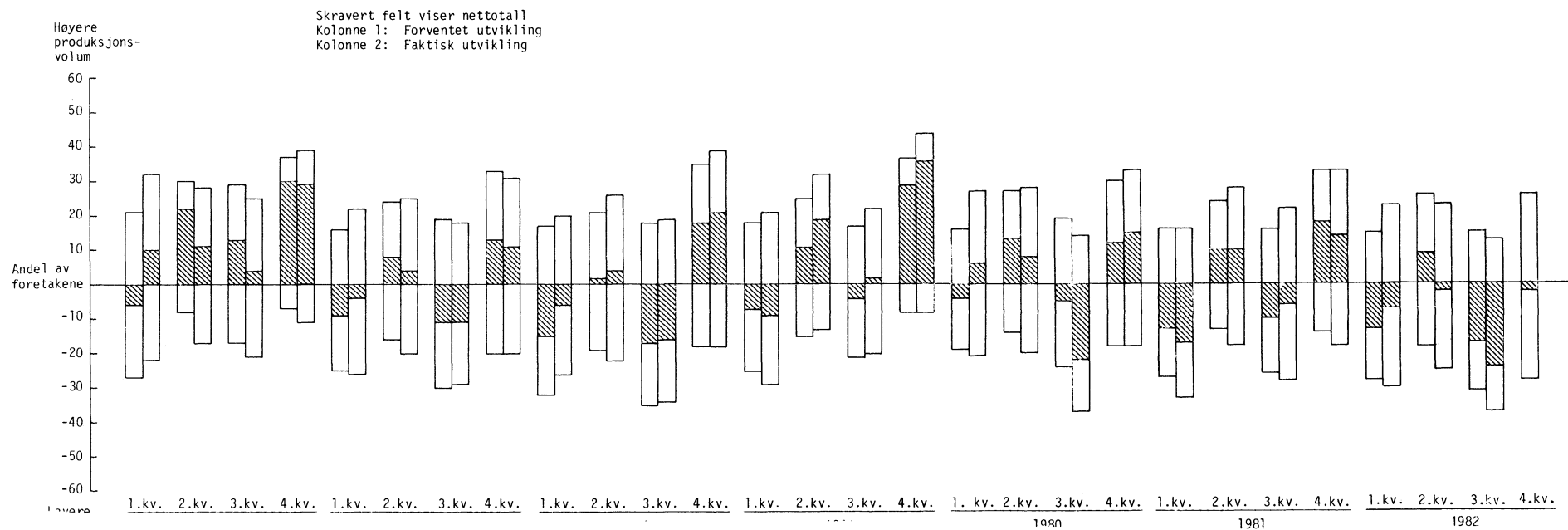
Figur 9.3. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Prisindekser (enhetspriser). 1970=100

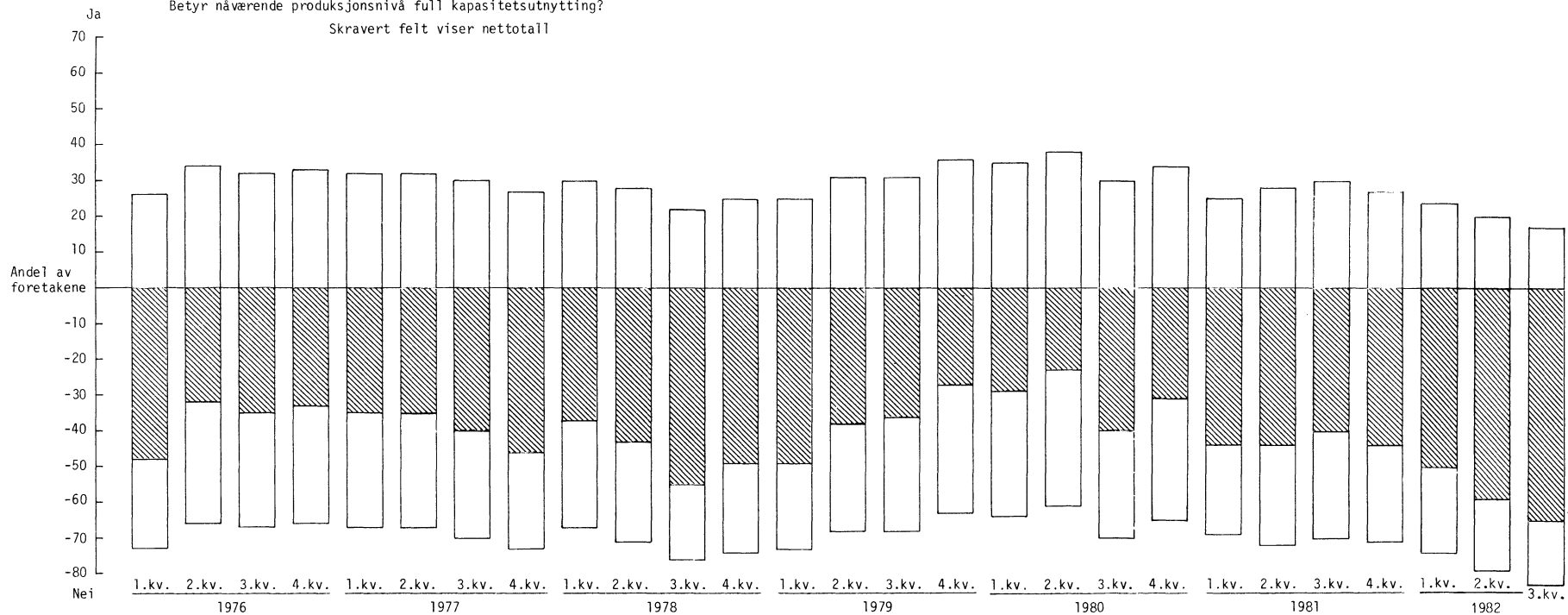
Figur 10.1 Situasjonsvurdering ved utgangen av kvartalet.
 Generell bedømmelse av utsiktene for foretaket for kommende kvartal i forhold til situasjonen i inneværende kvartal.

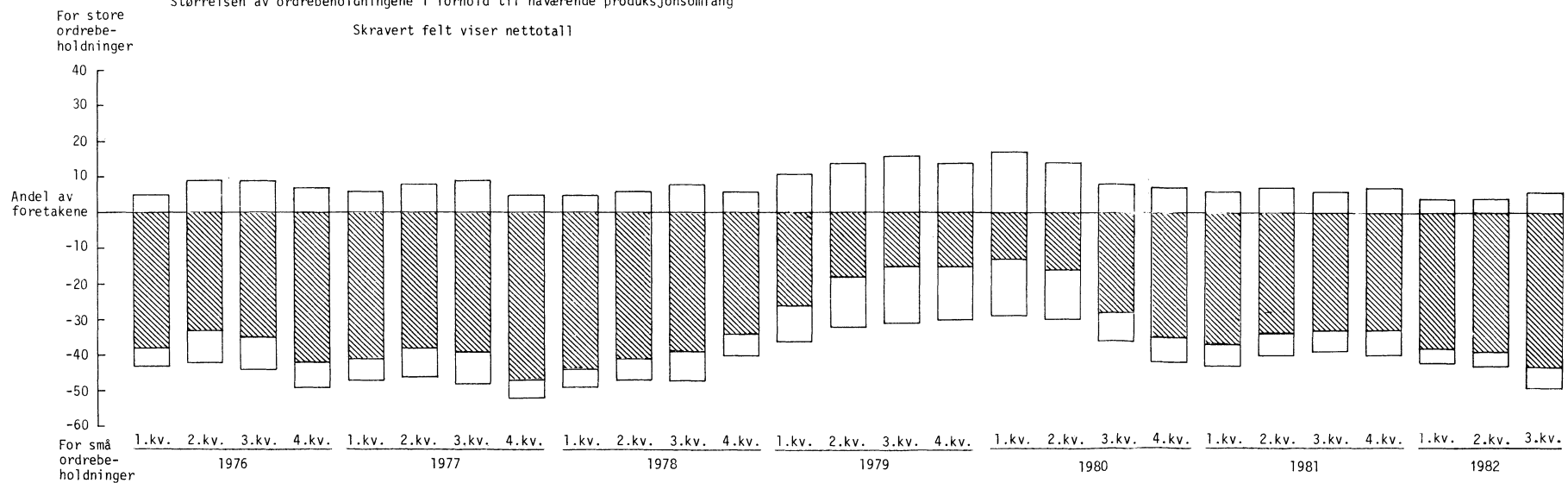
Figur 10.2 Forventet og faktisk utvikling. Totalt produksjonsvolum

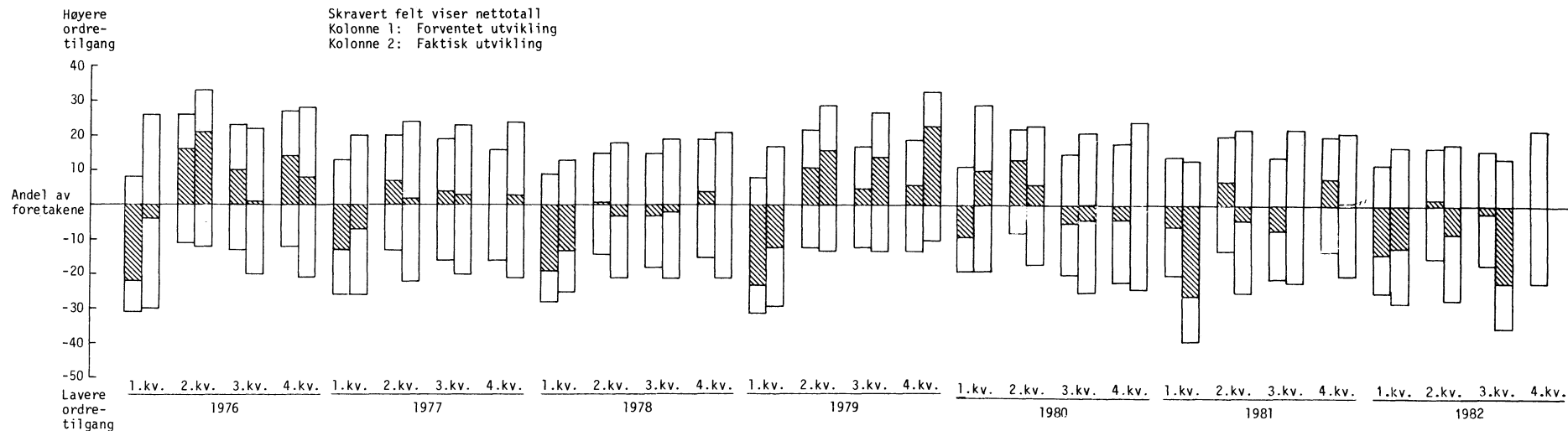
Figur 10.3 Situasjonsvurdering ved utgangen av kvartalet.
Betyr nåværende produksjonsnivå full kapasitetsutnyttning?

Figur 10.4 Situasjonsvurdering ved utgangen av kvartalet.
Størrelsen av ordrebeholdningene i forhold til nåværende produksjonsomfang

Figur 10.5 Forventet og faktisk utvikling. Ordretilgang fra hjemmemarkedet.

Figur 10.6 Forventet og faktisk utvikling. Ordretilgang fra eksportmarkedet

